

BESPREKINGSVERSLAG

Reg.nr.:
Afdeling Bestuursondersteuning

Betreft: Verenigde Vergadering	Datum bespreking: Woensdag 20 november 2019 Plaats VV-zaal Opgesteld door: Hans Emck
Aanwezigen: Dhr. R.A.M. van der Sande (voorzitter) Mw. T.O. Fierens (hoogheemraad) Dhr. J.J.J. Langeslag (hoogheemraad) Dhr. M. Kastelein (hoogheemraad) Dhr. G.H. von Faber (hoogheemraad) Mw. C.H.C. van Steensel-van Hage (hoogheemraad) Mw. C. M. van de Wiel (SAD) Dhr. A.J.J. Blijleven (A&B) Dhr. P. Meijer (A&B) Dhr. P.A.M. van der Poel (A&B) Dhr. J. P. de Vries (A&B) Dhr. W. de Vries (A&B) Mw. L.M. Willemse (A&B) Mw. J.C. Boomsma (PvdD) Dhr. H. van der Kaap (PvdD) Mw. D.J.M. Corbey (PvdA) Dhr. E. Stolk (PvdA) Dhr. J.J. Démoed (CDA) Mw. M.A.U. Waterlander-de Boer (CDA) Mw. S.U. Dewkalie (Water Natuurlijk) Dhr. H. van Dijk (Water Natuurlijk) Dhr. J.M. Hermans (VVD, tot agendapunt 6.07) Dhr. J.B. Knapp (VVD) Dhr. J.L. van Oeveren (VVD) Dhr. F.T. Pardaun (VVD, vanaf agendapunt 1a) Dhr. A. van Geest (AWP) Dhr. N. van der Plas (CU-SGP) Dhr. R.A. Roorda (CU-SGP) Dhr. R.F. Schols (50PLUS) Mw. J. Stoop (Natuurterreinen) Afwezig: dhr. M.J.H. Mooren (A&B) en dhr. B.F. Revet (50PLUS)	Verslag zenden aan:

VERSLAG		ACTIE
	Opening De voorzitter opent de vergadering om 13.00 uur met een woord van welkom. Hij deelt mee dat bericht van verhindering is ontvangen van de heren Mooren en Revet.	
1.	Vaststelling van de agenda De voorzitter deelt mee dat mevrouw Griekspoor heeft laten weten het lidmaatschap van de VV niet meer te kunnen combineren met haar andere bezigheden en dat zij geen prijs stelt op een officieel afscheid. Daarom staat alleen de benoeming van een nieuw VV-lid op de agenda.	

VERSLAG		ACTIE
	De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.	
1.a	Toelating en beëdiging F.T. Pardaán Mevrouw Stoop deelt mee dat de commissie voor het onderzoek van de geloofsbrieven heeft kennisgenomen van het proces-verbaal van de verkiezingsuitslag en van het feit dat de nummer 6 van de lijst van de VVD schriftelijk te kennen heeft gegeven af te zien van toetreding in de VV. Vervolgens heeft de commissie de papieren van de heer Pardaán onderzocht en heeft daarbij geconstateerd dat de geloofsbrief in orde is bevonden. De commissie adviseert het lid voorts ervoor te waken dat naast het lidmaatschap van het algemeen bestuur geen werkzaamheden te verrichten die een mogelijke schijn van belangenverstrengeling zullen kunnen oproepen. Overigens wijst de commissie er met nadruk op dat dit een eigen verantwoordelijkheid is van het lid. De commissie stelt op basis van bovengenoemd onderzoek aan de VV voor de heer Pardaán te Gouda toe te laten als lid van het algemeen bestuur. De heer Knapp deelt mee dat de heer Pardaán niet in Gouda woont. De voorzitter deelt mee dat dit wordt gecorrigeerd. De heer Pardaán legt de verklaring en belofte af. De voorzitter feliciteert de heer Pardaán en wenst hem succes bij het werk als VV-lid.	
2.	Spreekrecht Mevrouw Kouwenhoven (Stichting Duin en Daal) spreekt in over de bescherming van duinrellen (de inspreektekst is als bijlage bij het verslag gevoegd). Mevrouw Stoop vraagt toe te lichten op welke wijze het waterschap wel met de duinrel om zou moeten gaan. Mevrouw Kouwenhoven licht toe dat de duinrel nu wordt schoongemaakt als een gewone sloot: wat uit het water wordt gehaald, wordt op de kant gezet. Om de kwaliteit van een duinrel te behouden is het noodzakelijk om alles te verwijderen, met name de bladeren, en dat het ene jaar de ene oever en het andere jaar de andere wordt gedaan. Mevrouw Corbey vraagt of inspreekster dit bij Rijnland heeft aangekaart. Mevrouw Kouwenhoven is zich recent met dit onderwerp bezig gaan houden. Zij zal dit zeker aankaarten. De heer Van Dijk vraagt of inspreekster contact heeft met de gemeente. In hoeverre zijn de waterlopen in de gemeentelijke plannen geborgd? Mevrouw Kouwenhoven weet dat duinrellen in het beleid van Bloemendaal worden genoemd maar dat, in tegenstelling tot elders, geen nadere regels zijn opgesteld. Daar ligt dus ook nog een traject. De voorzitter dankt mevrouw Kouwenhoven voor haar inbreng en deelt mee dat zij contact kan opnemen met de commissie die voor haar onderwerp van belang is.	
3.a	Lijst ingekomen stukken Mevrouw Stoop ontvangt graag de reactie van D&H op de motie Vervangen milieubelastende analysemethoden. Zij wil graag weten welke methoden Rijnland gebruikt en of er aanleiding is	

VERSLAG		ACTIE
	om te kiezen voor andere methoden. De voorzitter zegt toe dat het antwoord van D&H op ingekomen stuk 1a in afschrift aan de VV zal worden verstrekt. De lijst wordt vastgesteld.	Toezegging
3.b	Mededelingen De heer Langeslag deelt mee dat morgen, tijdens het congres van het Platform Slappe Bodems, de regiodeal Alphen-Gouda-Woerden zal worden ondertekend. Rijnland tekent mee omdat zij een aantal projecten in dat verband in uitvoering heeft en zal nemen. De voorzitter deelt mee dat na afloop van de reguliere VV op 29 januari 2020 een extra beeldvormend VV zal plaatsvinden over klimaatadaptatie, RO en klimaatbestendige stad.	
4.	Hamerstukken	
4.5.01	Voortgang Deltaprogramma Zoetwater Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast.	
4.6.01	Najaarsburap 2019 Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast.	
4.6.04	Clusterkrediet watergebiedsplan Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast.	
4.6.05	Besluitnota GreenBlue Deal Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast.	
4.6.08	Kredietaanvraag Office 365 met samenwerkingsomgeving Mevrouw Boomsma verklaart dat de PvdD niet met het voorstel instemt. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast. De PvdD wordt geacht tegen te hebben gestemd.	
4.6.09	Herziening legesverordening Rijnland Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast.	
4.6.10	Toetreding Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier tot HVC als aandeelhouder B en tot de GR Slibverwerking Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast.	
4.6.12	Belastingverordeningen 2020 De voorzitter meldt dat een nota van wijzigingen is uitgebracht. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast.	
4.6.13	Afwegingskader schuldpositie en financiële gezondheid De heer Roorda verklaart dat CU-SGP niet instemt met het reglementeren van het algemeen bestuur door dit afwegingskader. De heer Schols verklaart dat 50PLUS niet instemt met dit voorstel.	

VERSLAG		ACTIE
	Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast. De fracties van CU-SGP en 50PLUS worden geacht tegen te hebben gestemd.	
4.6.16	Verordening rechtspositie bestuurs- en commissieleden Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast.	
4.6.17	Verordening vergoedingen en tegemoetkomingen leden en fracties algemeen bestuur Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast.	
4.6.18	Intrekken Regeling vergoeding niet-VV-leden Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast.	
4.6.19	Verordening behandeling bezwaarschriften De voorzitter meldt dat een nota van wijzigingen is uitgebracht. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast.	
4.6.20	Verordening vertrouwenscommissie (her)benoeming dijkgraaf De voorzitter meldt dat een nota van wijzigingen is uitgebracht. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorstel vast.	
5	BEELDVORMINGSNOTA'S (geen)	
6	BESLUITVORMINGSNOTA'S	
6.02	MJP 2020-2023 en Programmabegroting 2020 (algemene beschouwingen) De voorzitter meldt dat de volgorde van de sprekers door loting is bepaald. De heer Stolk zegt het volgende: "Dit is de eerste programmabegroting van deze bestuursperiode, met hierin de vertaling van het coalitieakkoord naar het programma van Rijnland voor de komende jaren. Een interessante vraag voor de PvdA is of de begroting in voldoende mate aansluit op wat wij hebben beloofd aan onze kiezers. Als eerste betreft dat het begrip bestaanszekerheid. Dat vinden wij heel belangrijk voor de huidige en toekomstige generaties. Dat uit zich in het op orde hebben van kerntaken, maar ook in het waterbewustzijn, zodat iedereen goed weet wat het belang van water is en hoe daar zorgvuldig mee om te gaan. Het bevorderen van waterbewustzijn zit goed in de programmabegroting. Daarnaast hebben we met elkaar een beweging in gang gezet om de nieuwe opgaven, zoals energietransitie en circulaire economie, biodiversiteit en duurzaamheid, onderdeel te maken van onze kerntaken, ofwel het nieuwe normaal. We zullen dat blijven benadrukken. Het is een taak van Rijnland dat hier ook een vervolg ligt, namelijk het ondersteunen van gemeenten bij stresstesten en risicodialogen zodat ze daar zelf mee aan de slag kunnen. Zo leveren wij ook een bijdrage aan waterbewustzijn en dat vinden we een goede zaak. Verder vinden wij het belangrijk dat iedereen zeker is van voldoende en schoon water, ook voor de vis en de zwemmer. Het baggerprogramma voorziet hierin. Een uitdaging hierbij is natuurlijk wel de PFAS-problematiek. Daarnaast dragen slibvang, realiseren van natuurvriendelijke oevers, de vervolgaanpak van blauwalgproblemen en het borgen van 42 zwemwaterlocaties die minstens aanvaardbaar zijn goed bij aan dit doel. Een ander punt voor de PvdA is dat iedereen er zeker van moet zijn dat de bodemdaling wordt	

VERSLAG	ACTIE
aangepakt. Dat gebeurt dus door samen met de gemeente Gouda te werken aan de binnenstad, maar ook door een samenwerkingspilot op te zetten voor het landelijk gebied. Dat vergeten we niet. Traditioneel is voor de PvdA belangrijk dat ingezetenen verzekerd zijn van een eerlijke verdeling van lasten. Dat zal u niet verbazen, en we zijn er trots op dat Rijnland nog steeds een kwijtscheldingsregeling heeft. Tegelijkertijd vinden we ook dat we boeren moeten ontlasten van onterechte kosten. Er zijn ook aandachtspunten. We maken ondertussen de omslag van correctief naar preventief gestuurd onderhoud voor zuiveringen en gemalen, want per saldo is dat efficiënter en effectiever. Tegelijkertijd moeten we weten dat dat niet gemakkelijk is, want niet direct waarneembaar. Daarom is het goed om met elkaar te volgen hoe dat proces zich ontwikkelt en hoe we omgaan met de normen, want te vroeg of te laat ingrijpen leiden allebei tot extra kosten. We willen als PvdA graag goed worden geïnformeerd over hoe deze transitie in de praktijk uitpakt. Verder is de balans tussen ambities en uitvoerbaarheid van ons programma een belangrijk aandachtspunt. Dat is in de commissie ook aan de orde geweest. Wij zien met belangstelling het door D&H beloofde onderzoek tegemoet en roepen iedereen op om met onorthodoxe oplossingen te komen. Kortom, ik ga naar een afronding. We zijn content met deze programmabegroting. Het is een goede vertaling van wat de PvdA belangrijk vindt, waar onze inwoners en bewoners zeker van moeten kunnen zijn. We zullen deze bestuursperiode de uitvoering van het programma met vertrouwen volgen en waar nodig initiatief nemen om met elkaar de gewenste transitie van Rijnland tot een succes te maken." Mevrouw Boomsma zegt het volgende: ""Een crisis van ongekennde omvang" noemt premier Rutte de stikstofproblemen. In zijn negen jaar als premier had hij zoiets nog nooit meegemaakt. Een mooi moment om aan de slag te gaan als college, met een eerste begroting en meerjarenprogramma. Die crisis draait om de natuur. Die is ziek, door te veel stikstofuitstoot van veehouderij, landbouw en verkeer. Plantensoorten verdwijnen door oprukkende brandnetels, insecten verdwijnen in hun kielzog en vogels vinden geen voedsel en geen kalk voor de eieren. Resultaat: een stervende biodiversiteit, en dat is een bedreiging voor ons, mensen. Hier ligt een belangrijke taak voor Rijnland: waterkwaliteit. Ik heb Rijnland ooit vergeleken met een levend, maar ziek organisme. Het genezen wordt bemoeilijkt door een constante toevoer van stikstof. Als we destijds een stikstofbalans hadden gemaakt, wisten we toen al wat heel Nederland nu weet. Ook bodemdaling draagt bij, door uitspoeling van nitraten en stikstof naar het oppervlaktewater. Een derde bron zijn de AWZI's. Veel zuiveringen voldoen niet aan de lozingsnormen. Nog meer crisis. Maar... het nieuwe college heeft een ambitieuze begroting opgesteld. Daarin staan tien highlights te shinen waar het college speciale aandacht voor heeft. Dat stemt voorzichtig positief, omdat hier een opstapje naar de oplossing van deze landelijke crisis ligt. Het stellen van doelen om de biodiversiteit te verbeteren is goed nieuws. In de begroting is er echter weinig over te vinden. Wij horen graag wanneer wij resultaten kunnen zien en om welke resultaten het eigenlijk gaat. Eindelijk een proactieve houding van Rijnland in het taaie bodemdalingsdossier. Hoewel: Rijnland neemt het initiatief tot een pilot en trekt daar drie ton voor uit. Drie ton! Voor een dossier als bodemdaling, waar het college speciale aandacht voor heeft. Vraag aan het college: hoe wil het haar proactieve houding vormgeven met een dusdanig klein budget? Omslag van correctief naar preventief onderhoud is een megaoperatie, maar het college neemt daar ook megalang de tijd voor. Vraag aan het college: hoe wil het hier perspectief in bieden? De begroting zegt er weinig over. Andere highlights komen er ook bekaaid van af. Energieneutraliteit? Geen plan of resultaat.	

VERSLAG	ACTIE
Omgevingswet? Nergens te vinden. Schuldpositie? Ha, een hele bladzijde met stappen en resultaten. Gek toch eigenlijk, dat als het om geld gaat Rijnland wel opeens kan aangeven wat het gaat doen. Dat blijkt ook uit het besluit: minutieus staan de lastendrukstijgingen en tarieven beschreven. Maar als het gaat om de inhoud, moet de PvdD vragen om vaststelling daarvan en kunnen we het vervolgens doen met een verwijzing naar een lijstje op bladzijde huppeldepup. Dat is niet bestuurlijk vaststellen. Benoem de thema's, werk de aanpak uit en rapporteer erover. Het amendement van de PvdD zet een eerste stap hierin." <i>Amendement</i> <i>De verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland, in vergadering bijeen op 20 november 2019,</i> <i>Gelezen hebbend</i> – <i>Het concept meerjarenperspectief 2020-2023 en de programmabegroting 2020;</i> – <i>Het coalitieakkoord 2019-2023 'Water raakt ons';</i> – <i>De nota van wijziging over het MJP 2020-2023 en programmabegroting 2020;</i> <i>Gehoord hebbend</i> – <i>De beraadslaging in de commissie Waterveiligheid en Waterketen van 6 november j.l.</i> <i>Constaterende dat</i> – <i>De hoofdlijnen van het coalitieakkoord als highlights zijn opgenomen in het meerjarenperspectief 2020-2023 en de programmabegroting 2020;</i> – <i>Deze highlights de bijzondere aandacht hebben van het college, en het college concrete resultaten in de komende periode hierop wil behalen;</i> <i>Overwegende dat</i> – <i>Het Hoogheemraadschap van Rijnland geen breed bestuursakkoord heeft;</i> – <i>De als highlights aangemerkte onderwerpen ook de bijzondere aandacht hebben van niet-coalitiepartijen</i> – <i>Het meerjarenperspectief 2020-2023 en programmabegroting, naast een financiële component, hiermee ook een duidelijke inhoudelijke component hebben;</i> – <i>Het besluit in de nota van wijziging onvoldoende duidelijk hierover is;</i> <i>Besluit</i> <i>Het besluitpunt</i> 2. De tien highlights bij het coalitieakkoord, zoals deze zijn beschreven op de pagina's 4 en 5 van het MJP- en begrotingsboekje, te hanteren als bijzondere aandachtsgebieden. <i>te vervangen door</i> 2. De tien highlights bij het coalitieakkoord te hanteren als bijzondere aandachtsgebieden. Dit zijn: – We zetten het belang van water op de kaart. Waterbewustzijn is onmisbaar in deze complexe delta. – KRW en biodiversiteit vertalen we in concrete maatregelen. – Met nieuwe technieken werken we toe naar energieneutraliteit. – We verbeteren de schuldenpositie voor onze kinderen en kleinkinderen. – We bevorderen ondernemerschap en publiek-private samenwerking.	

VERSLAG	ACTIE
– We implementeren de Omgevingswet en maken het onze inwoners eenvoudiger. – We maken een omslag van correctief naar preventief onderhoud van onze zuiveringen en gemalen. – We baggeren overig water en geven zo doorstroming en waterkwaliteit een impuls. – We bieden een wenkend perspectief in landelijke en stedelijke gebieden die kampen met bodemdaling. – We werken aan een klimaatbestendige stad en platteland. <i>En gaat over tot de orde van de dag,</i> <i>w.g.,</i> <i>Judith Boomsma, Partij voor de Dieren</i> <i>Sita Dewkalie, Water Natuurlijk</i> <i>Hans Demoed, CDA</i> <i>Niek van der Plas, ChristenUnie/SGP</i> <i>Joke Stoop, Natuurterreinen</i> <i>Enrico van Dijk, Water Natuurlijk</i> Mevrouw Dewkalie zegt het volgende. "Het wordt een uitdagend jaar voor ons. De omgeving voor veel plant- en diersoorten is achteruitgegaan, biodiversiteit staat onder druk, het bodemleven is sterk verschaald. Water Natuurlijk wil dit ombuigen en kijkt uit naar de discussie hierover. Ook zien wij grote uitdagingen met betrekking tot stikstof en PFAS. Dit zijn dossiers waar Water Natuurlijk alert op is en zal blijven. Wij danken het college voor de beantwoording van onze vragen over stikstof. Het is een strak formeel antwoord en ik neem aan dat het allemaal klopt. Toch heb ik daar een vraag bij: hoe denkt Rijnland in de toekomst voldoende beeld te hebben van de biodiversiteit, mede in het licht van het coalitieakkoord en de inwerkingtreding van de Omgevingswet? Doordat we KRW aanpakken en de waterkwaliteit ziet Water Natuurlijk kansen om de stikstofbelasting te verminderen. Denk aan kringlooplandbouw. Deze crisis is een extra motivatie om met de Kaderrichtlijn Water aan de gang te gaan. Als het gaat om waterbewustzijn doet het college goede voorstellen. We missen echter het concept van citizen science: onderzoek door vrijwilligers. Citizen science heeft een maatschappelijke meerwaarde, want vrijwilligers raken betrokken bij hun natuurlijke leefomgeving. Het heeft ook meerwaarde voor beleid. Water Natuurlijk dient daarom een motie in voor een concreet project binnen Rijnland. Ik geef een voorbeeld hierover. Bij de meelfabriek in Leiden is jarenlang slibvervuild water geloosd en dat heeft de onderwaternatuur geen goed gedaan. Een vrijwilliger heeft visonderzoek gedaan en komt met objectieve gegevens. Ze ontdekte een structureel verlies van bijzondere vissoorten en een afname van waterplanten. Echter, haar meldingen werden bij Rijnland niet opgepakt. Hoe mooi zou het zijn als Rijnland haar gegevens voortaan kan gebruiken. We zijn benieuwd naar de reacties van de fracties op onze motie." <i>Motie</i> <i>De VV van HHR bijeen op 20 november 2019</i> <i>Constaterende dat</i> <i>Waterbewustzijn in het coalitieakkoord Water raakt ons en in het Meerjaren Perspectief 2020-</i>	

VERSLAG	ACTIE
<i>2023 een belangrijke plaats inneemt.</i> <i>Overwegende dat</i> <i>1. Citizen Science, ook wel burgerwetenschap genoemd, onderzoek is dat geheel of gedeeltelijk wordt uitgevoerd door amateurs of niet-professionele wetenschappers;</i> <i>2. Citizen Science-data meerwaarde heeft voor beleid, omdat die data steeds meer gebruikt worden voor wetenschappelijk onderzoek en publicatie;</i> <i>3. Citizen Science een maatschappelijke meerwaarde heeft. Vrijwilligers raken actief betrokken bij hun natuurlijke omgeving.</i> <i>4. Citizen Science niet gratis is, maar wel goedkoper dan wanneer hetzelfde werk door betaalde krachten zou worden verricht.</i> <i>Verzoekt het college</i> <i>Het concept Citizen Science uit te werken in een concreet project binnen Rijnland. Mensen in ons gebied te enthousiasmeren om mee te doen aan bijvoorbeeld het meten van de water kwaliteit, biodiversiteit of een ander geschikt thema. En het voorstel voor te leggen aan de VV.</i> <i>En gaat over tot de orde van de dag.</i> <i>w.g.,</i> <i>Sita Dewkalie, Water Natuurlijk</i> De heer Démoed zegt het volgende: "Rijnland kent geen cultuur van grote algemene beschouwingen, en dat lukt ook niet in drie minuten. Toch is het goed dat we in een paar minuten wel onze hoofdlijnen schetsen; dat scherpt ons om keuzes te maken, want een overheid die niet kiest, verzandt in details en presteert niet. Dat is ook wat ik namens de CDA-fractie onszelf wil voorhouden. Beter vijf dingen goed dan tien dingen half. Dat vraagt focus van de VV en D&H. Dat betekent overigens niet dat als wij een keer wat vragen dat automatisch niet kan; daar zou ik u niet op verheugen. Dat stond niet in mijn tekst, dat kwam ertussendoor. We staan voor grote opgaven en we zien ook dat we jaarlijks investeringen moeten bijstellen, deels door externe factoren. Wij zouden graag een analyse willen hebben van de vijf dingen die we goed moeten doen waardoor we ook zien waardoor die vertragingen komen. Wat ons betreft drie groene draden vandaag – we houden nu eenmaal meer van groen. Allereerst van buiten naar binnen. Als we waterbewustzijn echt in de genen willen hebben, dan moeten we daar bij de bestuursagenda 2020-2023 ook echt werk van maken. Uitgaan van de kracht van de samenleving en niet primair alleen van eigen kennis en uitvoering. Kan het college ons de komende tijd meenemen hoe we op dat vlak echt tot innovatie komen? Dat betekent loslaten, verantwoordelijkheid aan anderen laten – die kunnen het soms echt beter – en regieafspraken maken over de te leveren prestatie. Zelf doen is immers geen doel. We hebben ook goede ervaringen opgedaan de achterliggende periode met peilbesluiten, van eenzijdig en veel zienswijzen naar samen en nauwelijks zienswijzen. Het CDA wil graag waterbewustzijn als fundament van ons handelen. We krijgen graag een toezegging op dat punt. Het tweede thema is de schuldenpositie. Duurzaam denken en doen betekent voor het CDA dat we lasten niet verschuiven naar komende generaties. Meer werk van schuldenreductie en alle meevallers ook echt op dat onderdeel inzetten om die te realiseren. We gaan met alle fracties graag in gesprek hoe we dat kunnen doen en bij de betaalbaarheid staat wat ons betreft die schuldenreductie ook op nummer één, snel gevolgd door betaalbare tarieven en niet meer vragen dan nodig van inwoners en bedrijven. Weten wat je aankunt en daar ook je tarieven aan koppelen.	

VERSLAG	ACTIE
Tot slot thema drie, en dat is alles rond klimaat en water. Nederland verkeert momenteel in een diepe crisis rond stikstof en PFAS. Het CDA wil vandaag een lans breken om met de grondstoffen en restproducten van onze primaire taken circulair te werken. Hergebruik als uitgangspunt. En hier ligt een enorme opgave, samen met onze inwoners. Het CDA gelooft in dat verband meer in motiveren en samenwerken. Ik rond af. Tot slot wil ik de organisatie en het college – dat moet volgens mij andersom, maar ik doe het in die volgorde, bewust – danken voor de heldere opbouw van de stukken. Dat geeft ons meer sturingsmogelijkheden. Ik rond af met de opmerking dat er veel is om trots op te zijn. Mijn moeder leerde me ooit dat alles waar 'te' voor staat niet goed is, behalve tevreden. Wij zijn tevreden en dankbaar voor alle behaalde resultaten." De heer Schols zegt het volgende: "Voor ons ligt het MJP 2020-2023 en we zijn bijeengekomen om dat te bepalen c.q. goed te keuren. Overigens bevreemdt het mij nogal dat we binnen zo'n korte periode opnieuw een MJP gaan bespreken. Het vorige MJP ging over 2019 tot 2021 en we zijn nog maar in 2019. Maar goed, nieuwe bezems vegen schoon. Laat ik het even over het MJP 2020-2023 hebben, een heel bijzonder stuk waar ambitie uit straalt, met 10 punten in het bijzonder, met grote woorden als kerntaken voorop, omslagassets, koersbepalend, koersefficiënt, sturen op resultaat en elan. Van de tien punten zijn er twee waar 50PLUS zich absoluut niet kan verenigen, namelijk met punt 6, met nieuwe technieken werken we toe naar energieneutraliteit en punt 9, we bieden een wenkend perspectief aan landelijke en stedelijke gebieden die kampen met bodemdaling. Overigens vraag ik me af wat wordt bedoeld met "wenkend perspectief". Over punt 6 staat in het MJP op bladzijde 5 dat we in 2025 energieneutraal willen zijn door te besparen op het gebruik van energie en energie op te wekken. Dat doen we zelf of we faciliteren anderen daarbij. Met andere woorden, we gaan aan anderen energie leveren in de vorm van thermische energie uit oppervlakte- of afvalwater. Volgens mij hebben voorgaande VV's alleen goedkeuring gegeven aan energie opwekken voor eigen gebruik, niet om die aan derden te leveren, waar hier nu sprake van is en wat volgens ons ook niet binnen het kader van de Waterschapswet past. Over punt 9 staat in het MJP, eveneens op bladzijde 5, verwoord dat het bodemdalingsdossier proactief wordt opgepakt. Wederom een taak die buiten de wettelijke scope van het waterschap valt en niet als haar taak beschouwd dient te worden. Wat gaat ons dit allemaal kosten? Op bladzijde 4, punt 2, geeft men aan dat men maatregelen treft om de schuldenpositie verder te verbeteren. Echter, als men hoofdstuk 5 doorneemt, dan ziet men dat de absolute schuld in 2024 toeneemt ten opzichte van voorgaand beleid en daarbovenop de lastendruk in de eerste twee jaar nog eens omhoog gaat ten opzichte van voorgaand beleid. Om het metaforisch uit te drukken, in de traditie van de heer Pluckel, onze voorgaande hoogheemraad, het schip Rijnland is volgens 50PLUS dusdanig van koers aan het geraken dat wij een full stop adviseren en een andere te plotten. Anders zijn wij van 50PLUS van mening dat het schip Rijnland zeer waarschijnlijk op een zandbank zal lopen, of, nog erger, op de klippen te pletter slaat. Het moet inmiddels voldoende duidelijk zijn dat wij van 50PLUS over deze MJP een negatieve stemverklaring zullen afgeven." De heer Blijleven zegt het volgende: "Allereerst de complimenten van A&B op de gepresenteerde MJP 2020-2023 en de begroting. Het is de eerste begroting van dit college en de nieuwe VV. Een felicitatie voor deze proeve van	

VERSLAG	ACTIE
bekwaamheid. Heldere opbouw, duidelijke teksten en inspirerende plaatjes. Wij vinden het een stuk dat ons raakt. Het is een ambitieus programma en een begroting waarin de verbinding met het coalitieakkoord en de daarin vastgelegde visie op het toekomstige werk van Rijnland duidelijk herkenbaar is. Voor de huidige en de toekomstige generatie inwoners en bedrijven in ons gebied zijn de beheerste en gematigde kostenontwikkeling en daarmee de tariefsontwikkelingen en de aandacht voor de ontwikkeling van onze schuldenpositie van bijzonder belang, zonder dat daarbij afbreuk wordt gedaan aan het noodzakelijke werk of dat achterstanden gaan ontstaan. Uit de stukken blijkt duidelijk dat er volop aandacht is voor de kerntaken van ons waterschap en dat daarnaast adequaat wordt ingespeeld op datgene wat de omgeving en de maatschappij extra van ons vragen. Ik denk hierbij onder andere aan de klimaatmaatregelen, energietransitie, circulaire economie en biodiversiteit, maar ook ruimtelijke ontwikkelingen en de rol van water daarbij. Het is te hopen dat we niet te veel last ondervinden van nieuwe, ingrijpende zaken, vergelijkbaar met het Urgendavonnis, de PAS-uitspraak of PFAS. De impact daarvan is vaak groot, onvoorstelbaar en nauwelijks te managen. Voor zowel de kerntaken als voor de nieuwe opdrachten is samenspraak met bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden van belang, voor het optimaal benutten van hun kennis en voor het verkrijgen van hun draagvlak voor vaak ingrijpende werkzaamheden. Voor dat draagvlak is het verhogen van kennis over hetgeen wij doen belangrijk. Voor het gemak vatten wij dat samen onder de term vergroten van het waterbewustzijn, eveneens een speerpunt in ons coalitieprogramma. Zoals gezegd, een ambitieuze begroting, zowel qua exploitatie als qua investeringen. Het zal heel wat stuurmanskunsten vergen van de organisatie en van het college om dat allemaal waar te maken. Aan ons, als VV, de taak om dat te steunen en te stimuleren, maar zeker om dat kritisch te blijven volgen. En, in onze rol als ambassadeurs dat uit te leggen en te verdedigen naar bewoners en bedrijven. Het gebeurt met hun geld en in hun belang voor nu en in de toekomst. Dan nog een kanttekening van onze zijde. Uit de gepresenteerde burap komt naar voren dat er grote zorgen zijn over het halen van de gestelde doelstellingen en daarom vraagt A&B aan D&H hoe de organisatie ervoor zorgt dat met dit zeer ambitieuze programma niet bij de eerste burap volgend jaar dezelfde ervaringen lezen over onderinvesteringen als in de afgelopen burap. We doelen op zaken waar Rijnland zelf invloed op heeft, niet op externe invloeden. En kan er inzicht worden gegeven over het verloop van Rijnlands inzet, zowel personeel als financieel over de afgelopen twee jaar en de komende twee jaar." Mevrouw Stoop zegt het volgende: "Met het meerjarenperspectief (MJP) ligt een goede basis voor de komende jaren. Dankzij de voorgaande sprekers zijn wij blij dat alle belangrijke thema's worden aangepakt. Het MJP straalt uit dat wij op allerlei belangrijke dossiers, als klimaatadaptie, woningbouw, energieneutraliteit en later veiligheid integraal willen werken en allerlei ontwerpprocessen willen aangaan met een breed scala aan gebiedspartners, zonder onze rollen en bijdragen van tevoren geheel dicht te timmeren. Onze interne ambities zijn duidelijk en wij juichen dat toe. Ik heb vooral een hoe-vraag: hoe vertalen wij dit naar externe processen en concrete wensen in gebiedsprocessen, die getuigen van een langetermijnvisie? Daarbij baren vooral die ruimtelijke vertaling en die langere termijn mij zorgen. Een mooi voorbeeld van een gebiedsproces is bijvoorbeeld het in mei uitgekomen rapport van Hart voor Holland, waar ook Rijnland aan heeft meegewerkt. In december volgt hierover nog een symposium. Het is een degelijke rapport, dat oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen benadert vanuit de natuurlijke omgeving. Het is een dik rapport. De interessantste passages staan nooit in de samenvatting maar trof ik op pagina 48. Daar wordt gesproken over een veenfonds en daar staat in de volgende paragraaf, onder de kop systemische opgaven, we hebben een sterker kader nodig: "De aanpak van systemische opgaven wordt	

VERSLAG	ACTIE
gekenmerkt door veelal incidentele ingrepen en een ad-hoc-werkwijze. Wat nodig is, is een integrale en structurele aanpak nu bewustwording en urgentie aanwezig is. Dit vraagt om keuzes en het maken van slimme combinaties." Dan volgt een prominente vraag over hoe je de landbouw kunt evalueren en dan nog de toevoeging: "Tevens is actie nodig op het gebied van biodiversiteit en klimaatadaptie." Met andere woorden, deze groep is het hele proces doorgegaan en mist dan een sterk kader van de verschillende partijen. Ook bij andere processen in het kader van de Omgevingswet is een duidelijke visie nodig – of, voor wie 'visie' een vies woordt vindt, mag ook 'duidelijke kaders' lezen. In het MJP staat dat wij onze partners adviseren. Hiermee gedragen we ons als beheerorganisatie, en ik denk dat Rijnland een maatschappelijke organisatie is, met een actieve rol op haar kerntaken en alles wat die kerntaken beïnvloedt. Wat betekent dat, onze partners adviseren? Hebben onze medewerkers het gevoel dat zij met een heldere koers en eigen wensenlijsten op pad worden gestuurd? We zien dat de Rijksoverheid heikele punten graag delegeert naar lagere overheden en dat provincies geen duidelijke kaders stellen, maar participatief aan het werk gaan, niet zozeer om beleid te formuleren maar om een regio haar eigen oplossingen voor te laten stellen. Dat leidt tot ad-hoc-oplossingen en ingrepen die nooit het langeretermijnbelang op het oog hebben. In het verlengde hiervan heb ik twee vragen: Welke wensenlijst, uitgangspunten voor de langere termijn en vooral ook ruimtelijke vertalingen, leidende principes en randvoorwaarden geven wij onze medewerkers mee in die samenwerkingsprocessen? Krijgen de mensen die participeren namens Rijnland dit mee, of kijken wij naar andere overheden als het gaat om beleid om bijvoorbeeld bodendaling tegen te gaan, klimaatadaptie toe te passen, of nieuwe woningbouwlocaties te plannen, of het creëren van een duurzaam watersysteem? Weten zij waar ontwikkelingen in strijd zijn met onze belangen, en zijn onze belangen en langetermijndoelen voldoende duidelijk om proactief in te brengen? Op welke wijze kan het bestuur hier de vinger aan de pols houden? In de commissie werd verwezen naar het WBP 6. Heeft het vigerende WBP5 die functie wel gehad? Ik zou willen voorstellen om eerst een evaluatie hieromtrent te houden en voldoende tijd te nemen om hierbij stil te staan." De heer Van der Plas zegt het volgende: "Denkend aan Rijnland zie ik brede rivieren traag door oneindig laagland gaan.' Dit gedicht van Hendrik Marsman brengt mij altijd weer in herinnering hoe mooi ik Holland en ook het gebied van Rijnland vind. Ik vind bijvoorbeeld een boerderij met koeien prachtige natuur, en zo denk ik ook over rivieren en sloten. Nu lijken koeien de grootste vervuilers te zijn en de brede rivieren en sloten blijken met PFAS te zijn vergiftigd. De CU-SGP onderstreept de urgentie van klimaatneutraliteit, extra maatregelen voor waterzuivering, waterkwaliteit en schuldsanering. Voor ons liggen een prachtig verzorgd meerjarenperspectief en programmabegroting 2020 die in ieder geval ambitieus te noemen zijn. De CU-SGP is niet helemaal duidelijk of de ambitie voor de komende jaren realistisch is, gelet ook op de projecten die dit jaar nog niet zijn uitgevoerd of gestart. Kunt u concretiseren hoe dit zich vertaalt in een planning – die hebben we al gekregen, mevrouw Van der Wiel heeft ons verrast – waarin alle uit te voeren taken, doelen, werkzaamheden in 2020 weergegeven wordt, inclusief de planning van de medewerkers – die staat er nog niet op – en wilt u deze planning delen en bespreken met de VV? Al eerder heeft CU-SGP gevraagd hoe u medewerkers uit de krappe arbeidsmarkt haalt en hoe u de huidige medewerkers behoudt en bindt. Graag ontvang ik van u de toezegging dat u de beloofde beeldvormende VV daarover voor februari 2020 hebt gehouden. We waarderen het dat u het waterbewustzijn gaat versterken. U zet daar educatie voor in. Wij zien graag dat u daarin het goede voorbeeld geeft en u allen verplicht om elke maand gastles te geven	

VERSLAG	ACTIE
bij een onderwijsinstelling. Ook zouden wij graag een lesbrief ontwikkeld zien die wij als VV-leden kunnen gebruiken bij gastlessen op scholen. De tijd die u neemt – 10 jaar – voor de overgang van correctief naar risicogestuurd onderhoud vindt de CU-SGP te lang. Dat moet samen met het bedrijfsleven ons inziens sneller kunnen. Kunt u toezeggen dat u hier in 2020 een marktverkenning over houdt, zodat u weet wat de markt u in dit opzicht kan bieden? De absolute schuld stijgt van € 631 miljoen naar € 741 miljoen, eind 2024, waarna de daling inzet. De CU-SGP vindt het onacceptabel dat de volgende VV de daling pas moet realiseren en maakt zich zorgen dat volgende generaties voor de schulden opdraaien. Met betrekking tot de schuldsanering ziet de CU-SGP graag dat dit college al stappen zet om te komen tot een betere schuldpositie, in plaats van over haar graf heen te regeren. Mogelijkheden hiervoor zitten in het derde en vierde collegejaar, door bijvoorbeeld de lasten iets meer te laten stijgen dan het college nu voornemens is. Wat klimaatneutraliteit betreft zou de CU-SGP graag zien dat dit kantoor met prioriteit en nog in deze collegeperiode energieneutraal wordt gemaakt. Als extra maatregel voor de zuivering stelt de CU-SGP voor het aanbrengen van de vierde trap vast onderdeel van de renovatieprojecten te laten zijn. Verder wens ik u allen, D&H en ambtelijke ondersteuning, veel wijsheid met het uitvoeren van dit beleid." De heer Van Geest zegt het volgende: "Rijnland staat voor grote uitdagingen in de komende jaren. Van groot belang is het op juiste wijze inspelen op problemen met PFAS en meer in het bijzonder PFOS in ons gebied. PFAS lijkt in de wetenschappelijke literatuur vooralsnog weinig of geen effect op de gezondheid van de mens te hebben. Heel anders is dat met PFOS. Dat is levensgevaarlijk spul, en juist dat komt in ons werkgebied in toenemende mate en in het bijzonder de Haarlemmermeer, voor. Landelijk is er veel aandacht voor het stikstofbeleid, en als we kijken naar de partij die aan stikstof de grootste bijdrage levert, zijn vooral de boeren in beeld. Zij verdienen Rijkssteun bij het aanpassen en verminderen van hun bedrijfsvoering. Nederland kan zich, met de huidige kennis van het milieu, niet langer permitteren zo'n grote exporteur van voeding te blijven. Onze inwoners, jong en oud, krijgen al lange tijd te veel afvalstoffen binnen. Dat moet stoppen, door productiebeperkende maatregelen. Ook ons baggerbeleid is belangrijk. We weten dat het college onze zorgen deelt en zullen kritisch blijven over de deskundige aanpak. De nu gehanteerde norm voor PFAS – het minimaal haalbare is de maximale norm – is wat ons betreft onhoudbaar. Het RIVM zal daar duidelijkheid over moeten verschaffen en wij zullen ons met deskundige kennis en gezond verstand op onze kerntaken moeten blijven richten. Wij maken ons zorgen over de Haagse hobby-en-lobbycultuur. Hoofdzaken moeten ook door ons college van bijzaken worden gescheiden. Droge voeten en schoon water, daar gaat het om. Wij zijn geen energieleverancier en willen dat ook niet worden. Het energieneutraal maken van Rijnland houdt onze steun. We kunnen binnen de budgettaire mogelijkheden zoeken naar aanpassing en vernieuwing. De AWP pleit voor het verantwoord adapteren van verzilting in ons gebied omdat een volledige terugdringing van het overschot aan stikstof vooralsnog onhoudbaar lijkt. Zeker in internationaal perspectief – onze groene stroom wordt immers voor een belangrijk deel ingekocht door Poolse boskap – lijkt het nodig daar aandacht aan te besteden. Werk en onderhoud aan dijken, watergangen, sluizen en bruggen: dat is onze kerntaak. De aangekondigde noodwet moet ons helpen om achterstanden weg te werken. De budgetten zijn voldoende, maar worden onvoldoende ingezet.	

VERSLAG	ACTIE
Samengevat: baggeren zonder PFAS, de zeewering in orde, de dijken hoog genoeg, zodat het water nergens over de dijken en in de straten klotst, zoals in Gouda en in Zandvoort. De actualiteit noopt daar eens te meer toe. De AWP is van mening dat de tarieven voor de huishoudens niet verder mogen stijgen. Ons uitgangspunt blijft: de vervuiler betaalt. Op landelijk niveau hebben wij voorstellen gedaan om de scheefgroei in tarieven te bestrijden. De Unie van Waterschappen is nu aan zet om uit die adviezen een verantwoorde en vooral gezamenlijke keus te maken. We zullen de voorstellen die dit uitgangspunt onderschrijven steunen. We zijn bezorgd over het draagvlak van Rijnland als de kosten voor de huishoudens jaar op jaar omhoog blijven gaan. Er is niet veel fantasie voor nodig om de kritische houding van onze inwoners te zien toenemen. Toenemende belastingdruk op vrijwel elk terrein is een potentiële bedreiging voor het draagvlak van de overheid en dus ook voor Rijnland. Genoeg is genoeg. Daarom zijn wij van mening dat deze VV het lef zou moeten hebben om de tariweven voor inwoners te matigen. Dat kan niet zonder ook het takenpakket kritisch tegen het licht te houden. De landbouw betaalt hogere tarieven door de recente gerechtelijke uitspraak van de Hoge Raad, het bedrijfsleven profiteert van steeds lagere waterschapslasten en de huishoudens zijn de geldautomaat van het waterschap. Genoeg is echt genoeg." De heer Knapp zegt het volgende: "Voor ons ligt de programmabegroting en het meerjarenperspectief en we willen als VVD-fractie allereerst aan uw college en de ambtelijke organisatie onze hartelijke complimenten overbrengen, ook voor de mooie vormgeving, die spreekt ontzettend tot de verbeelding en heeft ons enorm geholpen om een goed beeld te vormen. We zijn in het bijzonder positief gestemd dat we ambitieus investeren in onze kerntaken, dat we tegelijkertijd onze schuldenpositie verbeteren en dat we dat alles binnen een lastenstijging weten te realiseren die de facto voor inwoners op circa 2% in reële zin uitkomt. Tegelijkertijd blijven we wel kritisch over het achterblijven van de realisatie, dus we zien uw analyse graag tegemoet om daarover een goed gesprek met elkaar te voeren. 'Water raakt ons' is de titel van het voorliggende document maar ook van het coalitieakkoord. Je ziet dat de maatschappelijke rol van Rijnland steeds belangrijker wordt. Dat zie je bij de afgelopen verkiezingen, met de veel hogere opkomst, maar ook in de actualiteit zie je dat. Ook als VVD staan wij ervoor om voornamelijk te investeren in onze kerntaken; dat is altijd de opvatting geweest hoe de organisatie te benaderen, maar we juichen het van harte toe dat op het moment dat je dat op een slimme manier in verbinding kunt brengen met de maatschappelijke opgave, lokaal, regionaal en misschien zelfs in breder verband. We dragen de ambities, ook wel highlights genoemd, dan ook een warm hart toe, die staan voor het stimuleren van de publiek-private samenwerking en ondernemerschap, maar ook het in brede zin omarmen van initiatieven. Ook het werken aan waterbewustzijn vinden we een mooi punt in de voorliggende programmabegroting. U kunt van ons verwachten dat wij ons als VVD-fractie de komende periode sterk zullen maken om echt samen met alle stakeholders en met deskundigen, ik noem een Ronald Waterman, te betrekken in de politieke arena om samen aan de besluitvorming in Rijnland te werken, uiteraard in samenwerking met de VV, en om daarin alvast een goede stap te zetten kondig ik graag de motie van collega Jaap van Oeveren aan, over het jaarlijks vieren van de verjaardag van Rijnland. Een mooie concrete stap om mensen echt van buiten naar binnen te halen en samen te werken aan het Rijnland van de toekomst. Voor nu kunnen we als VVD van harte instemmen met de voorliggende programmabegroting en het MJP." De heer Kastelein deelt mee dat de uitgereikte folder alle informatie op hoofdlijnen bevat.	

VERSLAG	ACTIE
De complimenten over het MJP geeft hij graag door aan de medewerkers. Er is gesproken over crisis, zandbanken en op de klippen lopen. Dat beeld heeft hij niet. Het is een verantwoordelijkheid van de overheid om uitzichten te bieden op een weg uit de crisis. Het MJP beschrijft de richting die Rijnland op wil gaan. Dat de meestal terughoudende PvdD voorzichtig positief is, beschouwt hij als een compliment. In de commissies is erop gewezen dat de besluiten alleen gaan over processen en geld, niet over inhoud. Hij heeft dat in D&H ingebracht: dat beschouwt de tien highlights als kern van de inhoud en heeft die opgenomen in het besluit. De kritiek blijft dat de uitwerking van de highlights in het stuk dun is. Het college bestuurt niet als enige en de uitwerking van al die thema's is niet af. De VV is aan zet om de kaders aan te geven en het is de bedoeling om van buiten naar binnen te werken. Rijnland heeft een ambitieuze agenda voor 2020. In dat jaar wil het schap resultaten boeken, is de bestuurlijke agenda bomvol en is de VV aan zet om zaken nader in te vullen. Onderwerpen als biodiversiteit, circulaire economie staan allemaal gepland. Bij de aandacht voor het highlight schulden draait het niet alleen om geld maar ook om wat Rijnland achterlaat voor de kinderen en kleinkinderen. Er is gevraagd om het inlossen van schulden te versnellen. Dat is bezien, maar er liggen ook heel veel wensen op investeringsgebied. Het zoeken van evenwicht tussen investeren in kerntaken en oppakken van maatschappelijke uitdagingen enerzijds en beheersing van schulden anderzijds heeft ertoe geleid dat het voorgelegde schema ambitieus is. Wel is afgesproken dat meevallers worden ingezet om de schulden te verminderen. Er is een reserve schuldenreductie ingesteld om het belang van dat doel politiek duidelijk te maken. Het college heeft als specifieke omschrijving gekozen dat meevallers in opbrengsten worden ingezet voor schuldreductie. Het wilde daarin niet zover gaan dat iedere meevaller daarvoor wordt ingezet om de mogelijkheid te behouden om tegenvallers aan de investeringskant te compenseren. In de vorige periode is aandacht besteed aan de vertegenwoordiging van Rijnland door medewerkers in het project Proactieve samenwerking. Aan de voorkant wordt nagedacht wat het doel is van een proces en wat dat betekent voor de aanpak door medewerkers. De provincie Noord-Holland treft voorbereidingen om een waterakkoord te sluiten en Rijnland heeft onderwerpen ingebracht die zowel in de waterwereld als in de provincie spelen. De ruimtelijke ordening speelt daarin een rol. Uit het huidige WBP5 wordt lering getrokken voor het WBP6. Het college deelt de zorgen over de in 2019 achterblijvende investeringen. Een projectgroep analyseert de interne oorzaken. De uitkomsten kunnen waarschijnlijk begin 2020 met college en VV worden gedeeld en de intentie is om afspraken te maken die leiden tot een betere realisatie. Hij kan niet garanderen dat die problemen zich in het eerste kwartaal van 2020 niet meer voordoen; wel zullen aanbevelingen zo spoedig mogelijk worden vertaald in voorstellen en toepassing. Mevrouw Van Steensel is gevraagd naar de planning van inzet van medewerkers, in relatie tot de overgang van correctief naar preventief onderhoud en het selecteren en behouden van medewerkers. Als datum is februari 2020 genoemd. In de bestuursagenda is dit onderwerp echter, samen met de digitale transformatie, opgenomen voor een thema-VV op 25 maart. Die datum is gekozen omdat deze aspecten onderdeel uitmaken van het nieuwe WBP6 en omdat het college de discussie op basis van een volledig product wil voeren. De planning van de bestuursagenda luistert zo nauw dat verplaatsing van één onderwerp grote gevolgen heeft voor het geheel. Er is gevraagd om een marktonderzoek naar mogelijkheden voor de overgang van correctief naar preventief onderhoud. Zij gaat na wat in die overgang de stand van zaken is en komt daar bij de VV op terug. Uiteraard wordt er met de markt samengewerkt omdat die het beleid uitvoert.	Toezegging

VERSLAG	ACTIE
De heer Langeslag zal zich inzetten om wat gepland is te realiseren. Er is gesteld dat met drie ton voor bodemdaling niet veel kan worden gedaan. Rijnland kijkt sterk naar wat andere waterschappen in het landelijke gebied doen. D&H acht het van belang dat vanuit landelijke gebieden de agrariërs zelf het initiatief nemen om problemen aan de orde te stellen. Rijnland beschikt over expertise en weet welke subsidies kunnen worden aangevraagd. Daarnaast is drie ton vrijgemaakt om hier en daar te assisteren bij extra onderzoek of om een ontwikkeling te stimuleren. Het investeren in maatregelen om bodemdaling op bedrijfsniveau en op eigen grond tegen te gaan is geen taak van Rijnland en het schap betaalt dus niet mee aan dergelijke projecten. Er is gevraagd welke taak Rijnland in bodemdaling heeft. Het vastgestelde primaire project is het stedelijke gebied Gouda en het lokale watergebiedsplan. De bodem zakt daar en dat betekent dat Rijnland iets aan het watersysteem moet doen om de stad leefbaar te houden. Daarnaast is water een instrument om veenafbraak te vertragen en Rijnland heeft daarvoor, met het peilbeheer en watergebiedsplannen, een belangrijke sleutel in handen. Om die reden is het tegengaan van bodemdaling een integraal deel van de taak van het waterschap. Het waterschap heeft met de gemeente Haarlemmermeer en de provincie regels opgesteld voor de omgang met PFOS en deze zijn overgenomen als nationaal tijdelijk basiskader. Dat heeft tot gevolg dat Rijnland kan baggeren; wel in de wetenschap dat soms een vervuiling aanwezig is waar zorgvuldig mee moet worden omgegaan. Bij Rijnland is door de aard van het werk veel kennis aanwezig, bijvoorbeeld over bodemdaling en watersystemen, en medewerkers worden aangemoedigd die kennis over te dragen aan andere partijen om die in staat te stellen om duurzame en toekomstbestendige keuzes te maken. De heer Von Faber somt op wat er in van buiten naar binnen werken en waterbewustzijn gebeurt: website, inloopavonden, gemeenlandshuis, lesmateriaal, het delen van informatie, openen van schoolpleinen en maatschappelijke organisaties, pilot bellenscherm, opruimen van plastic, verzorgen van lezingen, enz. De afronding van KRW2 en de doorloop daarvan naar KRW3 verloopt volgens planning. De VV is uitgenodigd voor de bijeenkomst op 18 december en in de begroting is voor KRW € 40 miljoen gereserveerd. Rijnland heeft vroegtijdig bodembemonsteringen uitgevoerd en ingestuurd voor analyse, zodat het baggeren daardoor niet wordt vertraagd. D&H kijkt uit naar het landelijk handelingskader voor PFAS. Mevrouw Fierens heeft bij het presenteren van haar portefeuille de nadruk gelegd op een realistische planning. Soms wil Rijnland te veel. Een van de kernpunten in het coalitieakkoord is het inhalen van achterstanden en veel daarvan valt binnen haar portefeuille. Om die achterstanden in te halen zijn veel 'losse' kredietaanvragen nodig. De beroemde slibtoren is al aan de VV voorgelegd. Dat leidde tot schuring, en daarom heeft zij het Project inhalen achterstanden ingesteld, waarin de VV inzicht wordt geboden in wat er waarom moet worden aangepakt. Zij hoopt dat dat bijdraagt aan snelle besluitvorming zodat er ook snel tot actie kan worden overgegaan. Om twee redenen is dat van groot belang: aanpak van achterstallig onderhoud is de beste methode om een snelle verbetering van het effluent te bereiken, en, huiselijk gezegd, op oude meuk is het slecht renovaties toepassen. Zij zet zich hier bijna uitsluitend voor in. De overgang van correctief naar preventief onderhoud is ook onderdeel van dit proces. Dit onderwerp staat in mei in een BOB-procedure voor de VV geagendeerd. De vraag is gesteld of die overgang sneller kan dan in tien jaar. Ook dat kan dan worden besproken, maar zij zal eraan vasthouden dat de uitgangspunten realistisch moeten zijn. D&H denkt aan een overgang per asset	

VERSLAG	ACTIE
en verwacht in verband met de financiële kaders dat daarvoor twee periodes nodig zijn. Er is nog geen besluit genomen over de vraag of Rijnland een energieleverancier zou moeten worden. Van het staande beleid is de eerste tranche bijna afgerond. In de tweede tranche komt aan de orde op welke locaties klimaatvriendelijke energiewinning zal plaatsvinden, het gebruik van biogas, de toepassing van nieuwe methodieken en wat daarin de rol van Rijnland zal zijn. Ook dit onderwerp komt komend voorjaar in een BOB-proces in de VV aan de orde, en dan wordt besproken hoe Rijnland de energie die zij kan winnen in wil zetten en wat daarin haar rol is. Mevrouw Van Steensel is waarnemend voorzitter.. De heer Van der Sande onderschrijft dat waterbewustzijn een functie heeft in het vergroten van het draagvlak in de maatschappij voor de taken van Rijnland. Die kennis draagt bij aan de bereidwilligheid om de bescheiden bijdrage die voor de uitvoering wordt gevraagd te betalen. Er is gevraagd om toe te zeggen dat in het kader van van buiten naar binnen werken waterbewustzijn het fundament van handelen van Rijnland is. De hele begroting staat bol van de toezeggingen dat Rijnland daarnaartoe gaat. Niet iedere actie draagt daaraan bij, maar dat komt in al het handelen terug. Soms leidt dat ertoe dat inwoners het niet eens zijn met een maatregel maar wel begrijpen waarom die wordt getroffen. Hij is het ermee eens dat stresstesten en risicodialogen in het kader van klimaatadaptatie bijdragen aan het waterbewustzijn. Rijnland zet erop in om het waterbewustzijn bij het lokale bestuur te vergroten, want zelfs sociaal beleid is klimaatbeleid. Hij wil in beeld laten brengen waar citizen science een bijdrage kan leveren. Een voorstel opstellen gaat hem te ver. Er is gesuggereerd dat DB-leden maandelijks een gastles zouden moeten verzorgen. Zij staan regelmatig 'op de zeepkist': dat kan een gastles zijn, of een spreekbeurt bij een Rotaryclub. Dit kwartaal zal het DB in een memo beschrijven hoe het de toolkit voor AB-leden wil vullen, passend bij de in het coalitieakkoord beschreven aandachtspunten. Een van de gereedschappen zal bestaan uit een presentatie. De motie van de VVD omhelst hij namens het voltallige college. De waarnemend voorzitter schorst om 14.50 uur de vergadering. De voorzitter heropent om 15.02 uur de vergadering. Ingediend zijn het amendement van de PvdD, de motie Citizen Science van Water Natuurlijk en de motie over het vieren van de formele erkenning van Rijnland van de VVD. <i>Motie bekend maakt bemand</i> <i>De verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland in vergadering bijeen op 20 november 2019</i> <i>Ter bespreking van de meerjarenplanning en de begroting 2020-2023</i> <i>Gelet op de wens het bestaan en de werkzaamheden van Rijnland de komende jaren beter over het voetlicht te brengen;</i> <i>Gelet op de uitdrukkelijk voorziene rol van de leden van de verenigde vergadering hierin;</i> <i>Gezien het feit graaf Willem II op 11 oktober 1255 een charter overhandigde aan de toenmalige heemraden van Spaarndam wat, ondanks het feit dat al eerder sprake was van Rijnland, algemeen wordt gezien als de 'formele erkenning' van Rijnland;</i>	

VERSLAG	ACTIE
<i>Besluit</i> I. Jaarlijks op of omstreeks 11 oktober de 'DIES VAN RIJNLAND' te organiseren, ergens in het gebied van Rijnland; II. op deze dag zoveel mogelijk Rijnlanders (inwoners en bedrijven) uit te nodigen om kennis te maken met het werk van Rijnland en de bestuurders die hen vertegenwoordigen; III. Het college te vragen met een voorstel voor de viering van deze dag te komen IV. En in de begroting middelen beschikbaar te stellen voor deze dag uit het budget 'vergroting waterbewustzijn'. w.g., Van Oeveren VVD Van Dijk Water Natuurlijk Van der Plas CU-SGP Démoed CDA De heer Van Geest heeft de afgelopen dagen veel meer moties en amendementen in concept ontvangen. Mogelijk kunnen de indieners toelichten wat daarmee is gebeurd? De voorzitter wijst erop dat alleen dat wat is ingediend onderdeel uitmaakt van de beraadslaging. De heer Stolk vult aan dat de PvdA het thema energieneutraliteit steunt. Als het schap energie kan winnen is het verstandig om die nuttig aan te wenden. Dat is geen aanvulling op de kerntaken maar een onderdeel van het nieuwe normaal. De vertaling in concrete maatregelen moet nog plaatsvinden en daarom is zijn fractie benieuwd naar de aangekondigde behandeling. Klimaatbeleid is inderdaad ook sociaal beleid: leg een wateroverlastkaart op een inkomenskaart en de overeenkomsten zijn duidelijk. Wetend wat de politieke achtergrond van de dijkgraaf is vond hij dat een mooie uitspraak; gelukkig vergeet die ook niet om af en toe de Rotary toe te spreken. Mevrouw Boomsma hoorde het college op de opmerking dat de invulling van de highlights nog zo dun is reageren met de opmerking dat het college het ook allemaal nog niet weet en dat het van buiten naar binnen wil werken. Dat is in lijn met de Omgevingswet. Zij wees er in haar bijdrage op dat zij aandacht voor de Omgevingswet miste in de begroting. Die wet heeft consequenties voor de wijze waarop Rijnland het werk uitvoert en dus ook voor het opstellen van de begroting. Het is niet de bedoeling om met het amendement beleid te parafraseren of te sturen. Haar fractie wil naast besluiten over begroting en programma ook een inhoudelijk besluit nemen. In het amendement wordt letterlijk de tekst over de highlights in de begroting gevolgd. Mevrouw Dewkalie heeft gezegd kansen te zien om in de KRW met vermindering van stikstofbelasting aan de gang te gaan. Zij vraagt de portefeuillehouder daarop te reageren. Haar fractie ondersteunt het amendement en de motie over over het vieren van de formele erkenning van Rijnland en handhaaft de motie over citizen science. Er zijn meerdere groeperingen in Rijnland die onderzoek doen die het schap goed kan gebruiken. Haar fractie wil dat dat goed in kaart wordt gebracht en dat een klein project wordt voorgelegd. De heer Démoed gaat toch in op de vraag van de heer Van Geest. In de motie over oeververdediging en handhaving hadden CDA en A&B de relatie willen leggen tussen het feit dat	

VERSLAG	ACTIE
het college komend jaar aan de slag gaat met het maken van een legger die de actuele verantwoordelijkheden met de ingelanden en de vastgestelde intensivering van de handhaving. Als volksvertegenwoordigers vroegen zij zich af of deze twee bewegingen zich goed met elkaar verhouden. Hij vraagt de portefeuillehouder handhaving de toezegging te doen dat hij met het CDA in gesprek gaat over dit thema in de commissie BOD. Hoogheemraad Fierens gebruikte het woord realisme. Dat is terecht, maar juist als het over de kerntaken gaat verwacht hij een iets fermere antwoord. Het CDA zal het amendement steunen. Mevrouw Waterlander is van mening dat huishoudens niet moet worden aangepraat dat zij te veel betalen. Aansturen op lagere tarieven is sympathiek maar niet realistisch. Het is ook niet waar dat huishoudens te veel betalen. Dat de vervuiler betaalt is een terecht principe, en ook huishoudens vervuilen steeds meer, doordat dat zij steeds meer handige middeltjes, stoffen en medicijnen gebruiken die milieubelastend zijn. De uitgedragen boodschap draagt ook niet bij aan het draagvlak voor het uitvoeren van de taken van Rijnland. Energie is inderdaad geen kerntaak, maar Rijnland heeft wel een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Er bestaan grote zorgen over het halen van de doelen van Parijs. In plaats van alleen nadenken over wat het schap moet doen kan ook worden nagedacht over wat het schap kan doen. De heer Schols erkent dat bodemdaling een probleem is waar Rijnland rekening mee moet houden. Dat is wat anders dan wat in de begroting staat: een proactieve rol spelen. De rol van Rijnland in de energietransitie staat inderdaad nog niet vast. Waarom wordt in de waterketen, waar Rijnland de grootste slag kan slaan, € 43 miljoen gespendeerd aan het zuiveren van water dat vervolgens in de boezem wordt gestort? Hij was destijds ingenomen met de gesprekken met Dunea. Het is mogelijk dat huishoudens meer vervuilen. Daar staat tegenover dat ze ook veel meer betalen. De heer Blijleven vraagt of hoogheemraad Fierens achter haar begroting staat. Zijn vraag aan de heer Schols: als Rijnland bij een AWZI warmte overheeft, dan moet daar toch wat nuttigs mee worden gedaan? Aan het eind van zijn betoog sprak hij over de extra maatschappelijke activiteiten van het waterschap. Hij vroeg welke inzet van personeel en financiën dat de afgelopen twee jaar heeft gevraagd en de komende twee jaar zal vragen. Mevrouw Stoop merkt op dat een conclusie van het project Proactieve samenwerking was dat het soms ontzettend moeilijk is om in de praktijk handen en voeten te geven aan de visies van Rijnland en dat daar continu aandacht voor moet zijn. Dat is haar punt: is er voldoende aandacht voor de ruimtelijke vertaling van die visies? Zij is benieuwd naar het bestuursakkoord dat de provincie Noord-Holland in voorbereiding heeft. Is er ook iets voor Zuid-Holland in de maak? De deskundigheid bij provincies kalft af omdat daar veel mensen vertrekken: die leemte zou bij uitstek door Rijnland kunnen worden opgevuld. Bodemdaling is daar een goed voorbeeld van. In het MJP staat dat Rijnland daar een proactieve rol in wil spelen en daarom is de beantwoording van het college op dat punt teleurstellend. Er ligt 20.000 hectare veen in Rijnland en zij hoopt dat bij de bespreking van bodemdaling niet alleen Gouda aan de orde komt en dat ook kan worden gesproken over gemeenten die vanwege de bodemdaling een artikel 12-status hebben. De heer Van der Plas is tevreden over de toezegging dat hoogheemrad Fierens een planning over	

VERSLAG	ACTIE
de voortgang van het werk zal aanleveren. Misschien kan zij dat ook over dit jaar doen. Hij waardeert de toezegging dat alle overschotten worden aangewend voor schuldsanering. Hij heeft zelf een lespakket gemaakt over provincie en waterschap en is daar tevreden over. Op zijn verzoek om dit gebouw energieneutraal te maken is nog niet ingegaan. Mogelijk kan daar een wedstrijd voor worden uitgeschreven. Zijn fractie steunt het amendement en de motie Bekend maakt bemind. De heer Van Geest hoort ook een aantal andere fracties zeggen dat zij van oordeel zijn dat de tarieven aan de hoge kant zijn. Die lippendienst wordt voortdurend bewezen maar leidt niet tot actie. Alleen het CDA zegt dat het tarief niet omlaag hoeft omdat het geld goed wordt uitgegeven. Mevrouw Boomsma is ook van mening dat het geld goed wordt uitgegeven, dus van haar hoeven de tarieven ook niet naar beneden. De heer Van der Plas vraagt wat de AWP wil schrappen. Dat is noodzakelijk als de tarieven worden verlaagd. Wat hem betreft hadden de tarieven nog met 1% extra mogen worden verhoogd als die inkomsten zouden worden ingezet voor schuldreductie. De heer Van Geest ziet inzet op schuldreductie als een goede keus. Als op een gegeven moment de rentes stijgen, zal Rijnland de kapitale schuld in moeten lossen omdat zij anders aan de rentelast ten onder gaat. Het is echter bekend dat het college het dit jaar presteert om zelfs binnen de begroting niet eens de geplande zaken te realiseren. Er is dus helemaal geen reden om op dit niveau belasting te blijven heffen. Er zijn allerlei andere uitgaven voor inwoners die de pan uitrijzen. De heer J. de Vries wijst erop dat de leningen van Rijnland langjarig zijn vastgelegd, waardoor bij een rentestijging de groei van de kapitaallast enorm meevalt. Als dat correct is, is het verhaal van de heer Van Geest een fabeltje. De heer Kastelein bevestigt dat de rente van veel leningen twintig jaar of langer vastligt. De huidige verwachting is dat de rente verder daalt. De heer Knapp geeft er de voorkeur aan de discussie te voeren nadat het college inzicht in de materie heeft geboden met de analyse van redenen waarom de realisatie achterblijft. De heer Stolk sluit zich aan bij de vraag die de heer Van der Plas stelde: wat dan niet? De heer Van Geest draait daaromheen. Met hoeveel kan het tarief omlaag en wat schrap Rijnland dan aan activiteiten? Mevrouw Waterlander is van mening dat er geen fabeltjes moeten worden verteld. Iedereen weet dat het werk van Rijnland alleen maar duurder wordt. Haar fractie wil ook graag dat het gratis kan, maar dat is irreëel. De heer Van Geest hoort weer lippendienst bewijzen. Het is gemakkelijk om te vragen 'wat dan niet?' Haal van de hele begroting 5% af en kijk wat er dan gebeurt. Dat zou geen slechte actie zijn. De heer Stolk ziet dit ook als lippendienst bewijzen. Mevrouw Waterlander ziet niet in dat zij lippendienst bewijst. Wat zij zegt, is geen populaire	

VERSLAG	ACTIE
boodschap. Het bevreemdt de heer Schols dat in het vorige MJP wel alles kon, tegen een lagere tariefstijging. De heer Hermans meldt dat het tarief voor een meerpersoonshuishouden waarvan de waarde van het huis niet meer dan € 200.000 is met 2% stijgt. Dat is heel beperkt. De heer Van Geest heeft aangevoerd dat het om een optelsom van prijsstijgingen gaat, op allerlei gebied. Dat leidt in toenemende mate tot onrust. Mevrouw Waterlander vraagt of Rijnland zich verantwoordelijk moet voelen voor alle prijsstijgingen. De heer Van Geest zegt dat Rijnland verantwoordelijk is voor de eigen kosten. Zijn fractie is van mening dat het mogelijk is om die aanzienlijk naar beneden te krijgen. Bezuinigen met 5% is geen drama, want met wat nog niet is uitgevoerd komt Rijnland al een heel eind. De enige verandering die het amendement aanbrengt is dat 'highlights' wordt vervangen door 'bijzondere aandachtsgebieden' en verder staat er in dat er aandacht moet komen voor de Omgevingswet. Over woorden hoeft niet te worden gediscussieerd en aan iedere wet moet aandacht worden besteed. De heer Démoed begrijpt niet waarom de AWP het pleidooi om inhoud toe te voegen aan het besluit niet volgt. De heer Van Geest herhaalt: er staat niets nieuws in. Mevrouw Boomsma bevestigt dat in het amendement de punten die het college als belangrijk benoemt worden herhaald. Hoe moeilijk is het dan om deze inhoud als VV te bekrachtigen? De heer Van Geest kan er slechts schouderophalend naar kijken. Inzetten van citizen science brengt een risico met zich mee. Als een professionele organisatie zich hierdoor te veel laat leiden, wordt afbreuk gedaan aan de interne opbouw van kennis. Er zullen dan op termijn minder professionele organisaties zijn en dat is gevaarlijk. Dat externe aanbod kan zomaar wegvallen. Mevrouw Dewkalie is van mening dat er geen kennis binnen Rijnland verloren zal gaan. Rijnland maakt alleen gebruik van kennis die in de samenleving aanwezig is voor het uitvoeren van haar beleid. Het gaat om een versterking. De heer Démoed heeft gepleit voor loslaten, en wat de heer Van Geest stelt duidt daarop. Hij ziet dat als een argument voor de motie. De heer Van Geest denkt dat het binnenhalen van niet geborgde kennis voor sommige onderdelen interessant kan zijn. Maar, als die borging niet goed wordt verzorgd, is niemand in huis daarop aanspreekbaar. Dat is een risico. Mevrouw Dewkalie wijst erop dat deze manier van kennis binnenhalen wat geld kost, maar minder dan het inhuren van een professioneel bureau.	

VERSLAG	ACTIE
De heer Van Geest citeert een passende Engelse uitspraak: there is no such thing as a free lunch. De heer Knapp waardeert dat Rijnland al zo veel inzet toont voor waterbewustzijn. De een-op-eenkoppeling aan van buiten naar binnen werken acht hij echter niet sterk. De motie over citizen science zal de VVD niet steunen. Dat gegevens waar Rijnland zich op verlaat zouden worden aangeleverd door amateurs of niet-professionele wetenschappers is een ongelukkige combinatie. Die inbreng zou wel plaats kunnen vinden tijdens de dies. Hij vraagt toestemming om de heer Van Oeveren die motie te laten toelichten. Het amendement zal de VVD niet steunen. Er staan in de programmabegroting veel meer punten die het waard zijn om een expliciete plaats in de besluitvorming te krijgen. Het wordt dan aan kwestie van semantiek. Mevrouw Boomsma vraagt die punten te beschrijven. De heer Knapp wijst erop dat in de bijdrage van zijn fractie is uitgesproken dat naast deskundigen en initiatiefnemers ook inwoners en ondernemers de arena moeten kunnen betreden om met Rijnland aan de politieke besluitvorming te werken. Moties en initiatieven zijn daartoe geschikte instrumenten en die zal zijn fractie zeker inzetten. Amendementen opstellen over wat de VV wel en niet besluit is zonde van ieders tijd. Van portefeuillehouder Van Steensel heeft hij begrepen dat een aantal aan de kust rakende evaluaties in voorbereiding zijn. Hij wil met haar bespreken hoe de inhoud van een niet ingediende motie daaraan kan worden gekoppeld. De heer Van Oeveren deelt mee dat de handmatig aangevulde tekst van de motie van zijn fractie mede wordt ingediend door het CDA. De viering zal ook een serieus deel bevatten, waarin aan de orde komt wat Rijnland doet. De heer Stolk deelt mee dat de PvdA het amendement zal steunen. Voor zijn fractie is doorslaggevend dat geld en inhoud goed aan elkaar worden gekoppeld in het besluit. De motie van de VVD zal de PvdA steunen. Het idee achter de motie citizen science is sympathiek, maar zijn fractie ziet als probleem dat Rijnland enerzijds de verwachting wekt iets met binnenkomende gegevens te zullen doen en anderzijds geen controle heeft op wat er wordt aangeleverd. Zijn fractie zou een andere manier willen zoeken om de in de samenleving aanwezige kennis te benutten. De heer Schols deelt mee dat 50PLUS het amendement niet steunt. De motie over citizen science is sympathiek, maar zijn fractie is huiverig voor het binnenhalen van gegevens die niet wetenschappelijk zijn gevalideerd. De motie van de heer Van Oeveren steunt zijn fractie wel. De her Blijleven deelt mee dat A&B het amendement en de motie Van Oeveren ondersteunt. De motie over citizen science ondersteunt A&B niet. Mevrouw Boomsma deelt mee dat de PvdD beide moties steunt. Rijnland bevindt zich in een digitale transformatie en er zijn bedrijven die in het kader van hun eigen belangen informatie doorgeven, dus maakt citizen science onderdeel uit van de toekomst. De genoemde bezwaren en risico's moeten daarbij goed in de gaten worden gehouden. Mevrouw Stoop deelt mee dat Natuurterreinen het amendement steunt en beide moties niet. Zij staat achter citizen science, maar zij wil over de toepassing nadenken in het kader van een	

VERSLAG	ACTIE
concreet en geschikt onderwerp of thema. Zij staat niet achter een jaarlijkse viering. Eens in de vijf of tien jaar is prima. De heer Kastelein wijst erop dat de Omgevingswet een van de tien highlights is. In de bestuurlijke agenda wordt aan de wet aandacht besteed in het kader van digitale aansluiting en de omgevingsverordening. Het amendement wordt breed gesteund, en het college doet dat ook. Het extra element is dat ook steun voor de highlights wordt gevraagd van partijen die niet tot de coalitie behoren. Hij wijst erop dat de volgorde waarin de highlights in het amendement worden opgesomd is anders dan die in het MJP. Het amendement zou daarop moeten worden aangepast als het de intentie is om het MJP volledig te volgen. Mevrouw Boomsma leest in de begroting dat de volgorde niet bepalend is voor het belang van de highlights. Zij stemt in met het zodanig aanpassen van het amendement dat de volgorde overeenkomt met die in het MJP. De voorzitter stelt vast dat het amendement mondeling is geamendeerd. (<i>Noot het besluitpunt wordt:</i> 2. De tien highlights bij het colaitieakkoord te hanteren als bijzondere aandachtsgebieden. Dit zijn: 1 We zetten het belang van water op de kaart. Waterbewustzijn is onmisbaar in deze complexe delta. 2 We verbeteren de schuldenpositie voor onze kinderen en kleinkinderen. 3 We werken aan een klimaatbestendige stad en platteland. 4 We maken een omslag van correctief naar preventief onderhoud van onze zuiveringen en gemalen. 5 KRW en biodiversiteit vertalen we in concrete maatregelen. 6 Met nieuwe technieken werken we toe naar energieneutraliteit. 7 We bevorderen ondernemerschap en publiek-private samenwerking. 8 We baggeren overig water en geven zo doorstroming en waterkwaliteit een impuls. 9 We bieden een wenkend perspectief in landelijke en stedelijke gebieden die kampen met bodemdaling. 10 We implementeren de Omgevingswet en maken het onze inwoners eenvoudiger). De heer Kastelein deelt mee dat wordt geprobeerd de aanpak in de proactieve samenwerking bij het begin van ieder project toe te passen: met welke boodschap en strategie gaan de medewerkers op pad? De provincie Noord-Holland heeft gekozen voor het opstellen van een visiedocument, Zuid-Holland voor het maken van praktische afspraken en heeft een convenant opgesteld, samen met marktpartijen, gemeenten en kennisinstituten. Noord-Holland denkt erover om die lijn te volgen. Mevrouw Van Steensel heeft het verzoek ontvangen om de inzet van personeel inzichtelijk te maken op maatschappelijke taken. Dat is een veelomvattende vraag, en zij wil die met de indiener graag nader concretiseren voordat het antwoord aan de VV wordt opgesteld. Dit gebouw heeft energielabel A. In het programma is voor 2025 het doel opgenomen dat Rijnland energieneutraal is. De aanpak verloopt volgens planning. Het verzoek van de heer Van der Plas is om, ook als symboolfunctie, er zorg voor te dragen dat dit gebouw voor het einde van deze zittingsperiode energieneutraal is. Hij heeft, in het kader van van buiten naar binnen werken, ook voorgesteld om daar een wedstrijdelement in aan te brengen. Mevrouw Van Steensel deelt mee dat dat lukt. De voorzitter meldt dat de planning binnenkort in de commissie BOD aan de orde zal worden gesteld, zowel voor afzonderlijke objecten als voor heel Rijnland.	

VERSLAG	ACTIE
De heer Langeslag licht toe dat onder 'proactief handelen bij bodemdaling' ook moet worden verstaan dat bij het vaststellen van peilbesluiten rekening wordt gehouden met dat belang. Rijnland is een actieve deelnemer in het Platform slappe bodems en deelt daar kennis en ervaring. Hij beschrijft hoe kennis die in Gouda is opgedaan daar is ingebracht. Rijnland ondersteunt in veengebieden anderen bij het beter beheersen van de bodemdaling. De heer Von Faber licht toe dat in de voorbereiding op KRW3 ieder waterlichaam zowel chemisch als biologisch wordt beschouwd. Stikstof hoort binnen bepaalde marges in het water voor te komen. Als de analyses zijn uitgevoerd, worden de best haalbare acties bepaald. Dat is de gebruikelijke systematiek. Daarnaast wordt met agrariërs besproken welk actief beleid zij kunnen voeren om de uitstoot van stikstof te beperken. Ten derde beziet Rijnland mogelijkheden om de uitstoot van stikstof door AWZI's te verlagen, bijvoorbeeld door dat af te vangen. Mevrouw Fierens stond er als VV-lid om bekend dat zij graag de randen van de onmogelijkheid opzoekt en zich bezighield met macrovisies. Nu zit zij in de achterstanden en is zij praktisch aan de slag. Achterstanden zijn nooit geliefd, maar zij heeft van die achterstanden haar 'love baby' gemaakt. Daarom komt zij ook met een bundeling van de opgaven, zodat de VV in een keer kan overzien wat er moet worden aangepakt. De heer J. de Vries vraagt of mevrouw Fierens het MJP met onderliggende begroting steunt. Ja of nee is voldoende. Mevrouw Fierens antwoordt met ja. Het inhalen van achterstanden is ook van belang voor de energietransitie. Er zit veel energie in waterketens, maar oude installaties verbruiken meer. Zaken grijpen in elkaar. De heer Démoed hoopt dat het realisme er niet toe leidt dat mevrouw Fierens achteraf op haar ja terugkomt in rapportages waaruit blijkt dat doelen niet zijn gehaald. De VV verwacht dat, als dat dreigt, proactief wordt gemeld wat er aan de hand is en welke aanpassingen van de aanpak nodig zijn. Dit valt onder de kerntaken en iets anders kan Rijnland zich niet permitteren. Mevrouw Fierens heeft goed gehoord dat dat de bedoeling is. Haar zorg is dat het al eerder is gebeurd dat achterstanden als het ware mee blijven lopen. Het bestuur is daar mede verantwoordelijk voor als dat ruimte vraagt voor nieuwe wensen en nieuwe plannen. Zij ziet het als haar eerste opdracht om het evenwicht daarin te bewaren. Voor de omschakeling van correctief naar preventief onderhoud is € 1 miljoen per jaar beschikbaar gesteld. Dat proces kan twee keer zo snel worden uitgevoerd, maar dan moet er jaarlijks € 2 miljoen beschikbaar worden gesteld - dat zou betekenen dat het tarief met meer dan 2% moet worden verhoogd - en dat wil de VV vast niet. De heer Van der Plas is in ieder geval geen voorstander van tariefsverlaging. Rijnland moet doen wat nodig is. Hij begrijpt het argument. De heer Démoed begrijpt dat versnelling wel mogelijk is door extra geld in te zetten. Het gaat om een prioriteit, namelijk het inhalen van achterstanden. Dit roept nieuwe discussies op.	

VERSLAG	ACTIE
Mevrouw Fierens wijst erop dat het hier niet om het inhalen van achterstanden gaat maar om het omschakelen van correctief naar preventief onderhoud. Het college heeft gehandeld binnen de gegeven financiële kaders. Rijnland heeft warmte over. De heer Schols licht toe dat, zolang dat binnen kaders van wetgeving past, hij geen problemen heeft met energieleverantie. Wel moet een energieleverancier voldoen aan allerlei extra wet- en regelgeving. Mevrouw Fierens herhaalt dat Rijnland warmte over heeft. In het voorjaar komt D&H met de tweede tranche van het energiebeleid, waarin het plaatsen van windmolens en zonneweides, de mogelijkheden van biogas en aquathermie en de visie op de rol die Rijnland in het leveren van energie kan spelen in een BOB-procedure aan de orde worden gesteld. Mevrouw Waterlander wil later niet tegen haar kleinkinderen moeten zeggen 'sorry, maar Rijnland heeft dat niet gedaan omdat we bang waren voor de Consumentenwet'. De heer Schols vraagt hoe zij zou reageren als Rijnland wordt aangesproken op het onrechtmatig gebruik van heffing gelden. De voorzitter stelt voor dat mevrouw Fierens haar betoog vervolgt. Mevrouw Fierens heeft vaak aandacht gevraagd voor de duurzame doelen van de Verenigde Naties. Er ligt nu een klimaatakkoord. Er is internationale en nationale wetgeving op het gebied van de energietransitie en dat is een maatschappelijke opgave. Iedereen speelt daarin een rol, ook de inwoners. De Universiteit van Utrecht doet onderzoek en komt binnenkort met voorstellen om dit gebouw energieneutraal te maken. De heer voorzitter is er geen voorstander om binnen de brede baaierd van waterbewustzijn algemene voorkeur voor citizen science uit te spreken. Hij wil wel inventariseren en mogelijk op de dies wat voorbeelden presenteren. Over de relatie tussen handhaving en schuivende panelen op het gebied van de inhoud zou hij het komende BOD willen spreken. Handhavers handhaven regels; het is altijd mogelijk om te spreken over redelijkheid en billijkheid. De voorzitter gaat over tot de stemming. - De VV neemt het mondeling gewijzigde amendement over wijziging besluitpunt over tien highlights aan, met 22 stemmen voor en 6 stemmen tegen; de fracties van 50PLUS, AWP en VVD stemmen tegen, de overige fracties stemmen voor. - De VV verwierpt de motie over citizen science, met 4 stemmen voor en 24 stemmen tegen; de fracties van Water Natuurlijk en PvdD stemmen voor, de overige fracties stemmen tegen. - De VV neemt de motie Bekend maakt bemind aan, met 27 stemmen voor en 1 stem tegen; de fractie van Natuurterreinen stemt tegen, de overige fracties stemmen voor. De VV neemt het geamendeerde voorstel aan, met 27 stemmen voor en 1 stem tegen; de fractie van 50PLUS stemt tegen, de overige fracties stemmen voor.	

VERSLAG		ACTIE
6.03	Uitvoeringskrediet Piekberging Haarlemmermeer De heer Van der Plas deelt mee dat zijn fractie op grond van de heldere nota van toelichting instemt met het voorstel. Zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
6.06	Vorbereidingskrediet slibgistingstoren II HWP Mevrouw Waterlander brengt naar voren dat een vraag van het CDA niet is beantwoord: zouden de renovatiekosten lager zijn uitgevallen als eerder onderhoud aan de installatie was uitgevoerd? Zij refereert aan de zojuist gevoerde discussie over achterstallig onderhoud. Mevrouw Fierens kan de vraag op dit moment niet beantwoorden. Zij zal een schriftelijke reactie verzorgen. Mevrouw Waterlander deelt mee dat het standpunt van haar fractie daardoor niet wijzigt. Zij ontvangt graag alsnog antwoord op de vraag. Zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast. <i>De heer Hermans verlaat de vergadering.</i>	
6.07	Verlenging samenwerking muskusrattenbeheer De heer Van der Kaap acht het niet terecht om op basis van een onvolledige veldproef zeer vergaande maatregelen te nemen, namelijk de uitroeiing van de muskusrat in Nederland. In een voetnoot meldt de Unie deze term wat beladen te vinden en daarom liever te spreken over 'terugdringen tot aan de landsgrenzen'. Het bedrag van € 2,1 miljoen zou niet aan bestrijding maar aan preventie moeten worden besteed. Het gaat hier om een vorm van ecocide. Zijn partij kan zich daar niet in vinden en zal tegen de besluitnota stemmen. Mevrouw Corbey heeft eerder vragen gesteld over de door het samenwerkingsverband gekozen strategie. Die zijn niet beantwoord. In het strategiedocument staat dat het twijfelachtig is of de strategie, terugdringen tot aan de landsgrenzen, haalbaar is. Is de schade van 0,15 muskusrat per strekkende kilometer zo groot dat tot volledige uitroeiing moet worden overgegaan? Zij ziet op het eerste gezicht het nut niet. Rijnland verzorgt de communicatie over deze strategie. In het document staat dat het dierenwelzijn van muskusratten verbetert bij volledige uitroeiing: dat is lastig communiceren naar een groot publiek. Hoe stelt het college zich in deze kwestie op? Mogelijk heeft dat geen antwoord, want zij heeft haar vragen al een paar keer gesteld. Zij betreurt dat nu moet worden gestemd over een vastliggende strategie die nooit in de VV is besproken. Misschien kan het besluit worden aangehouden om meer duidelijkheid te verkrijgen. De voorzitter deelt mee dat de bestuursvragen zullen worden beantwoord. Hij begrijpt dat mevrouw Corbey het ordevoorstel doet om de besluitvorming uit te stellen. Het college is van mening dat het besluit moet worden genomen omdat het een voortzetting van eerder vastgesteld beleid betreft. Hij brengt het ordevoorstel in stemming.	

VERSLAG		ACTIE
	De VV verwerpt het ordevoorstel met 6 stemmen voor en 21 stemmen tegen; de fracties van PvdA, PvdD, Natuurterreinen en AWP stemmen voor, de overige fracties stemmen tegen. De voorzitter brengt het voorstel in stemming. De heer Stolk doet het ordevoorstel om de eerste termijn af te ronden met een beantwoording door het college. Mevrouw Van Steensel deelt mee dat de bestuursvragen zullen worden beantwoord. Over de strategie is eind 2018 in de VV van Rijnland en aansluitend in de algemene ledenvergadering van de Unie besloten. In België zijn er geen muskusratten meer, dus gaat het bij terugdringen tot de landsgrens alleen om de grens met Duitsland. De schade die muskusratten in dijken aanbrengen is dermate groot dat de Unie van Waterschappen tot deze aanpak heeft besloten. Wat voorligt, is de uitvoeringsnota van dat besluit en betreft voortzetting van de samenwerking. De heer Van Dijk acht het merkwaardig om te stemmen over een voorstel terwijl de beantwoording van vragen nog moet plaatsvinden. De voorzitter deelt mee dat de beantwoording van de gestelde vragen in lijn zal zijn met de opmerkingen die vorig jaar zijn gemaakt bij het vaststellen van de beleidslijn. Het college is van mening dat besluitvorming geen uitstel behoeft omdat die argumenten bekend zijn. De VV stelt het voorliggende voorstel vast, met 25 stemmen voor en 3 stemmen tegen; de fracties van PvdD en mevrouw Corbey/PvdA stemmen tegen, de andere fracties stemmen voor.	
6.11	Aanbesteding accountantsdiensten Mevrouw Dewkalie leest in de nota van beantwoording dat de portefeuillehouder namens Rijnland in de beoordelingscommissie de elementen duurzaamheid en social return on investment (sroi) zal inbrengen en dat die commissie daar dan over besluit. Het is krachtiger als de VV daar zelf een besluit over neemt en zij wil daarom een amendement indienen, met het voorstel om aan het besluit toe te voegen dat in het beschrijvende document een paragraaf over het beleid van Rijnland wordt opgenomen over duurzaam inkopen en sroi en om aan de inschrijvers te verzoeken om hun visie en beleid over die twee onderwerpen te beschrijven en om deze onderwerpen op te nemen in de gunningscriteria en daar een score twee van tien aan toe te kennen, en, als het amendement wordt aangenomen, de andere waterschappen daarover te informeren. De heer Roorda ziet dat in de nota van toelichting zijn naam twee keer wordt genoemd. In het tweede geval is de vraag gesteld door de heer Stolk. De voorzitter deelt mee dat dat zal worden gecorrigeerd. De heer J. de Vries merkt op dat in de voorbereidingscommissie een vertegenwoordiger van de VV moet worden benoemd. De heer Blijleven is voorgedragen en de VV dient daar een besluit over te nemen. De heer Kastelein heeft begrepen dat de vertegenwoordiging van de VV in het fractievoorzittersoverleg is besproken. Het college noteert de heer Blijleven namens de VV, als de VV het daarmee eens is, als deelnemer aan de beoordelingscommissie. Het voorgestelde amendement ontraadt hij omdat het voorstel is om met drie waterschappen	

VERSLAG		ACTIE
	samen te werken om te komen tot de keus voor één accountant. Het voorstel wordt in drie VV's besproken en daarom is besloten een beoordelingscommissie in te stellen. In het college is de visie op duurzaamheid en sroi besproken en deskundigen brachten in dat deze punten minder relevant zijn, in relatie tot de grootte van de opdracht en de sector. Om het signaal van de VV toch weer te geven koos hij voor het inbrengen van die punten in de beoordelingscommissie en hij is bereid die in gesprekken met accountants aan de orde te stellen. Omdat het voorstel al aan de orde is geweest in de VV van Schieland en in Delfland, waar het voorstel morgen wordt besproken, het amendement onbekend is, zou de uiterste consequentie van het aannemen van een amendement kunnen zijn dat Rijnland uit de samenwerking moet stappen. Mevrouw Dewkalie begrijpt de beperking niet goed. De drie VV's moeten hun goedkeuring verlenen aan het beschrijvende document en de gunningscriteria. Dit probleem zal zich vaker voordoen, want ook op andere terreinen werken waterschappen samen. De VV moet wel de mogelijkheid hebben om een amendement in te dienen. Nu blijkt dat het een soort mosterd na de maaltijd is omdat de ene VV al heeft ingestemd en de andere het voorstel morgen bespreekt. Het is een punt van orde hoe daarmee wordt omgegaan. De portefeuillehouder heeft de toezegging gedaan dat hij de punten meeneemt naar de beoordelingscommissie en hij bereid is om die in de presentatie van de inschrijvers als vraag naar voren te brengen. Zij zal het amendement niet indienen. De voorzitter stelt vast dat zij dat doet gegeven de toezegging van de portefeuillehouder. Hij stelt vast dat als besluitpunt 3a wordt toegevoegd dat de VV de heer Blijleven benoemt als lid van de beoordelingscommissie. Zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het met besluitpunt 3a uitgebreide voorstel vast.	Toezegging
6.14	Vervolgtraject aanpassing belastingstelsel in Unieverband De heer Schols deelt mee dat zijn fractie zich niet kan vinden in de beantwoording zoals die in de commissie BOD is verzorgd en van mening is dat de opdracht aan D&H dient te worden aangepast: in de Unie dient een amendement te worden ingediend om te onderzoeken of het mogelijk is om een woonheffingsforfait mee te nemen in het aanpassingsvoorstel voor de Unie van Waterschappen. Hij dient daartoe de volgende motie in: <i>Motie</i> <i>De Verenigde Vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland, in vergadering bijeen op 20 november 2016,</i> <i>Gehoord de beraadslagingen tijdens de commissie vergadering van Bestuur, Organisatie en Dienstverlening d.d. 6 november 2019 waarin het procesvoorstel van het bestuur van de Unie van Waterschappen voor aanpassing van het belastingsstelsel als punt 6h was geagendeerd.</i> <i>Constaterende dat:</i> <i>1. HHR Kastelijn als vertegenwoordiger van Rijnland het voornemen heeft om tijdens de vergadering van 13 december 2019 van de Unie van Waterschappen in te stemmen met het procesvoorstel van de Unie van Waterschappen.</i> <i>2. Het bestuur van de Unie van Waterschappen niet voornemens is dit procesvoorstel nog aan te passen</i> <i>3. Een onderzoek naar de forfaitaire heffing van woonruimte binnen de zuiveringsheffing</i>	

VERSLAG	ACTIE
<i>(betalen voor 1, 2, 3, of 4 vervuilingseenheden in plaats van 1 of 3 vervuilingseenheden) geen onderdeel uitmaakt van het betreffende procesvoorstel van de Unie van Waterschappen.</i> <i>Overwegende dat:</i> <i>De fractie 50PLUS zich niet kan verenigen met een onverkort instemmen van het procesvoorstel.</i> <i>Door belasting te heffen op basis van de daadwerkelijke vervuilingseenheden, er meer recht wordt gedaan aan het (belasting)beginsel "de vervuiler betaalt".</i> <i>Uit de opiniërende bespreking van dit procesvoorstel in de leden vergadering van 11 oktober 2019 van de UvW is gebleken dat een meerderheid van de waterschappen voornemens lijkt in te stemmen met het procesvoorstel.</i> <i>Aanpassing van het procesvoorstel derhalve alleen kan plaatsvinden door het indienen van een amendement dat wordt gesteund door een meerderheid van de waterschappen in de ledenvergadering van de UvW van 13 december 2019</i> <i>Verzoekt het Dagelijks Bestuur van Rijnland om:</i> <i>1. Een amendement op te stellen voor aanpassing van het procesvoorstel van het bestuur van de Unie van Waterschappen</i> <i>2. In dit amendement op te nemen dat een onderzoek naar de mogelijkheden voor een evenredige forfaitaire heffing van woonruimten binnen de zuiveringsheffing (betalen voor 1, 2, 3, of 4 vervuilingseenheden in plaats van 1 of 3 vervuilingseenheden), deel uitmaakt van het procesvoorstel voor aanpassing van het belastingstelsel.</i> <i>3. Steun te zoeken bij andere waterschappen voor dit amendement en te komen tot een meerderheid van dit amendement.</i> <i>4. Het algemeen bestuur tijdens PEIL datum van 13 december 2019 te informeren over de voortgang der zaken.</i> <i>En gaat over tot de orde van de dag.</i> <i>w.g.,</i> <i>Roberto Schols</i> <i>Bernard Revet</i> Mevrouw Dewkalie wil gezegd hebben dat het nieuwe belastingstelsel gebaseerd moet zijn op de beginselen dat de vervuiler, de kostenveroorzaker en de profijthebbende betaalt. Zij wil dit onderwerp graag agenderen om in de VV de standpunten van de verschillende fracties te horen. Water Natuurlijk erkent de urgentie en het belang. Het is goed dat de 21 waterschappen zelf het initiatief houden. Haar fractie wil het ingezetenenbelang beter borgen en over dat onderwerp is, samen met andere partijen, een brief aan de Unie gestuurd met het verzoek om met dat doel een brede klankbordgroep in te stellen. Dit voorstel is verwerkt in de nota van wijziging. De toevoeging van het besluitpunt dat alle belangen in de VV zijn vertegenwoordigd legt zij zo uit dat daarin ook de belangen van de andere drie vertegenwoordigende partijen zijn begrepen. Water Natuurlijk had in de brief de insteek om de gekozen voorzitters deel te laten nemen in de klankbordgroep, maar staat positief tegenover deze verbreding. De fractie stelt verder voor om Consumentenbond, Woonbond, Vereniging Eigen Huis en Aedes te vragen hun mening kenbaar te maken.	

VERSLAG	ACTIE
De heer Stolk deelt mee dat de PvdA het liefst had gezien dat het stelsel integraal zou worden herzien. De belangen liggen zo verdeeld dat het begrijpelijk is dat de Unie daar niet uitkwam. Zijn fractie kan zich daarom nu vinden in het herstellen van de weeffout door middel van het voorstel en zal dat steunen. De politieke partijen moeten hun eigen verantwoordelijkheid nemen door met elkaar op termijn de discussie te voeren over een andere inrichting. De heer Blijleven is van mening dat in de klankbordgroep ook ruimte moet zijn voor de geborgde zetels. Dat is zojuist ook erkend. De heer Van Geest deelt mee dat de AWP haar standpunt in een brief aan de Unie bekend heeft gemaakt. De heer Kastelein dankt de VV voor de steun voor het collegevoorstel. Het college wil alle belangen meenemen en zal dat standpunt in de ledenvergadering van de Unie namens Rijnland inbrengen. Het college wil het voorstel van de Unie overnemen, dat inhoudt dat zij aan de voorkant wil sturen en daarom alleen die onderwerpen worden aangepakt waar breed draagvlak voor een wijziging voor aanwezig is. In de motie van 50PLUS wordt een onderwerp aangedragen dat leeft, maar waarschijnlijk niet leidt tot unanimititeit en eensgezindheid. Ook het college wil het traject snel lopen, met een brede klankbordgroep, stelt daarom voor het voorstel van de Unie over te nemen en ontraadt de motie. De heer Van Geest herinnert eraan dat het proces is gestart naar aanleiding van een rapport van de OESO, met een duidelijke opdracht. Doet wat nu overblijft daar recht aan? De heer Kastelein verwacht dat ieders antwoord daarop zal verschillen. De onderliggende vraag was welke pijnpunten er moeten worden opgelost. Rijnland verkeert in de gelukkige omstandigheid dat zij die op dit moment niet echt voelt: belastingverordeningen worden bij hamerslag vastgesteld. Bij andere waterschappen is dat wel het geval, en daarom werkt Rijnland mee aan dit proces. Dat is in de geest van de OESO. De heer Schols is van mening dat een vergadering met een bepaald doel moet worden ingegaan. Consensus zoeken kan tot in alle eeuwigheid. In de eerdere commissie belastingverandering maakte de inhoud van de motie onderdeel uit van de voorstellen. Hij ziet niet in waarom dit niet meegenomen kan worden. De heer Kastelein somt op welke doelen voor de vergadering van de Unie de VV vaststelt. Die opdracht neemt hij mee naar de stuurgroep. De voorzitter merkt op dat de motie alleen kan worden ondertekend door de heer Schols omdat de heer Revet afwezig is. De VV verwierpt de motie met 4 stemmen voor en 23 stemmen tegen; de fracties van 50PLUS, PvdD en Natuurterreinen stemmen voor, de overige fracties stemmen tegen. De VV neemt het voorstel aan, met 26 stemmen voor en 1 stem tegen; de fractie van 50PLUS stemt tegen, de overige fracties stemmen voor. De heer J. de Vries meldt dat in de Tweede Kamer door de VVD een motie wordt ingediend over het ontbindend verklaren van een uitspraak van de Hoge Raad over bermen.	

VERSLAG		ACTIE
6.15	Profielschets secretaris algemeen directeur De voorzitter deelt mee dat vragen over de schets kunnen worden gericht aan mevrouw Boomsma, de heer J. de Vries, mevrouw Van Steensel en hem. Hij heeft in de commissie BOD meegedeeld dat, gegeven het eerder vastgestelde tijdpad, het profiel meteen in de VV wordt vastgesteld. Mevrouw Waterlander heeft eerder haar zorgen geuit over de man-vrouwverhouding in het college. Zij verzoekt om bij gelijke geschiktheid de voorkeur te geven aan een vrouw. De heer Van Geest is van mening dat de huidige verhouding prima is. Hij begrijpt de opmerking niet. Mevrouw Waterlander zegt dat haar fractie dat graag zo wil houden. Mevrouw Dewkalie sluit zich bij de voorkeur van het CDA aan. Van de kandidaat wordt ervaring in een leidinggevende functie in het publieke <i>of</i> private domein gevraagd. Zij denkt dat een kandidaat die alleen ervaring heeft in het private domein niet past bij de cultuur van Rijnland. De heer Roorda betreurt dat het voorstel niet in BOD is besproken. Het verdient meer tijd en zorgvuldigheid. Er zijn slechts zes feitelijke kwalificaties opgenomen die betrekking hebben op de functie-eisen. Dat is mager. Dat de SAD bestuurder is in de zin van de WOR dient te worden vermeld. De voorzitter wijst erop dat in de tekst sprake is van zij/hij. In de selectiecommissie is benadrukt dat het belang van een brede search vooropstaat. Daaruit moeten goede kandidaten voortkomen, met inderdaad minimaal de helft vrouwen en variatie in leeftijd. De commissie zoekt ook een functionaris die bijdraagt aan een evenwichtige teamsamenstelling. Mevrouw Waterlander kan zich volledig vinden in deze aanpak. Mevrouw Boomsma licht toe dat diversiteit van kandidaten een criterium was bij de selectie van het bureau. Dit bureau sprong eruit omdat dat element expliciet in de missie heeft opgenomen. De commissie heeft er niet voor gekozen om 'bij gelijke geschiktheid voorkeur voor een vrouw' in de functieomschrijving op te nemen omdat sommige vrouwen dan misschien juist niet reageren omdat zij geen excuustruus willen zijn. De voorzitter licht toe dat voor de omschrijving 'ervaring in een leidinggevende functie in het publieke of private domein' is gekozen in combinatie met de daaropvolgende zin: 'het gaat eerst en vooral om de managementkwaliteiten die in een complexe organisatie moeten zijn opgedaan, publiek of privaat, met bewezen politiek-bestuurlijke sensitiviteit.' Door deze aanpak wordt omschreven wat is vereist zonder dat personen uit het bedrijfsleven bij voorbaat worden uitgesloten. Mevrouw Dewkalie onderschrijft dat het goed is om zo breed mogelijk te zoeken. De heer J. de Vries is iemand uit het bedrijfsleven met veel bestuurlijke ervaring. Als directeur van een bedrijf heeft hij contact met veel ambtelijke organisaties en weet hij hoe een publieke organisatie werkt. Het in de tweede rang zetten van kandidaten uit het bedrijfsleven is onterecht.	

VERSLAG		ACTIE
	Daarom is gekozen voor deze formulering. Mevrouw Dewkalie heeft alle waardering voor de inzet van de heer J. de Vries. Zij wil niemand uitsluiten; wel dient de kandidaat bij de organisatie te passen. Mevrouw Boomsma beaamt dat iemand wordt gezocht die het werken in een dergelijke organisatie ambieert. Om die reden is ervoor gekozen om de setting van Rijnland en het spanningsveld waar de SAD zich in bevindt zorgvuldig te beschrijven. Mevrouw Dewkalie is tevreden met deze beantwoording. De voorzitter licht toe dat de selectiecommissie veel tijd heeft gestoken in het opstellen van een scan van de organisatie. Daarom was er geen tijd meer om het profiel eerst in BOD aan de orde te stellen. De heer Knapp heeft begrip voor deze uitleg. De wens van zijn fractie was om vooraf in BOD te kijken waar Rijnland staat en de opgave die in de functiebeschrijving is opgenomen thematisch te bespreken. Hij stelt voor dat later alsnog te doen. De voorzitter neemt die suggestie over. De selectiecommissie is van mening dat de huidige omschrijving toereikend is om een goede kandidaat te vinden. De commissie heeft gekozen voor een kernachtige omschrijving. De SAD is bestuurder in de zin van de WOR. Hij stelt vast dat de VV instemt met vermelding van dit feit. Hij meldt dat een lid van de OR deel uitmaakt van de adviescommissie. Mevrouw Boomsma licht toe dat de commissie er niet voor heeft gekozen om de bestaande uitgebreide beschrijving van werkzaamheden en taken op te nemen omdat Rijnland een organisatie in ontwikkeling is. De VV stemt in met het mondeling geamendeerde voorstel.	Toezegging
7	Notulen van de VV-vergadering 25 september 2019 De notulen en de toezeggingenlijst worden ongewijzigd goedgekeurd.	
8	Rondvraag Mevrouw Willemse ziet in het plafond van de VV-zaal omschrijvingen en jaartallen van grote projecten staan. De laatste dateert alweer van 2015. Zij stelt voor dat het college een lijst opstelt van grote projecten die sindsdien hebben plaatsgevonden en dat medewerkers stemmen over welke daarvan op het plafond wordt bijgeschreven. De heer Van der Kaap heeft begrepen dat inwoners van Leiden melding bij Rijnland hebben gedaan van slibvervuiling bij de meelfabriek. Hij hoort graag welke maatregelen zijn voorzien om herhaling te voorkomen. Er zijn vandaag veel moties en amendementen op papier uitgereikt. Als dat vaker gebeurt, is het handiger en milieuvriendelijker om dat digitaal te doen. De heer Roorda komt terug op een punt van mevrouw Dewkalie: samenwerking tussen democratische bestuurslagen komt steeds vaker voor en daarbij doet zich het risico voor dat democratisch gekozen volksvertegenwoordigers op afstand worden gezet omdat eenmaal	

VERSLAG	ACTIE
gemaakte afspraken niet kunnen worden gewijzigd. Hij vraagt het college na te denken over een goede omgang. De heer Van Oeveren vraagt wat de huidige stand van zaken is in het oplossen van de storing bij boezemgemaal Katwijk. De voorzitter doet de toezegging dat hij na zal denken over de vorm om tot een keus te komen van een project voor vermelding in het fries van deze zaal. De heer Von Faber komt schriftelijk terug op de vraag over de slibvervuiling. De heer Langeslag deelt mee dat de levering van het vervangend onderdeel voor het boezemgemaal weken kan duren. De VV wordt geïnformeerd als de reparatie is uitgevoerd. De huidige capaciteit is nog 75 m³ per seconde en dat baart hem geen zorgen. De voorzitter ziet als algemene opgave dat de volksvertegenwoordiging zodanige kaders stelt dat degenen die namens Rijnland onderhandelen zich niet te gebonden maar wel geruggesteund voelen en terugkomen met de gewenste resultaten. Die opgave blijft actueel en is uit democratisch oogpunt van belang. Het college zal dit in 2020 oppakken.	Toezegging Toezegging
9 Sluiting De voorzitter sluit de vergadering om 17.38 uur.	

Vastgesteld, 29 januari 2020.

R.A.M. van der Sande,
voorzitter

mw. C.M. van de Wiel,
secretaris